

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP – 4101-006-01/2014
P/14/109

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/109 – Skuteczność wybranych form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu w niektórych województwach.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90765 z dnia 15 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu, ul. Armii Krajowej 32, 49-300 Brzeg ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Kłaczek, Dyrektor PUP ² . (dowód: akta kontroli str. 4-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia rzetelne pozyskiwanie przez Urząd Pracy informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych oraz informacji od pracodawców na temat możliwości zatrudnienia bezrobotnych w powiecie brzeskim, pełne wykorzystywanie otrzymanych środków finansowych na aktywizację zawodową bezrobotnych oraz uzyskiwanie zgody Powiatowej Rady Zatrudnienia na ich wykorzystanie. Ponadto prawidłowa była organizacja szkoleń, prac interwencyjnych i robót publicznych oraz przyznawanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności sporządzenia planów szkoleń niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej⁴ z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy⁵ oraz braku zamieszczenia planu szkoleń na 2013 r. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej. Zastrzeżenia NIK budziły również przypadki korzystania przez osoby bezrobotne z kilku staży u tego samego organizatora na tym samym lub bardzo podobnym stanowisku.

¹ Dalej: PUP.

² Dalej: Dyrektor.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: MPiPS.

⁵ Dz. U. Nr 177, poz. 1193 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie standardów rynku pracy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie wybranych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz środków na ich realizację

1.1. Sposoby pozyskiwania informacji na temat możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych

Opis stanu faktycznego

1.1.1. W PUP formalnie nie określono sposobu pozyskiwania informacji od pracodawców, jak też z innych źródeł, na temat możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych. Nie sformalizowano również sposobu agregowania i przetwarzania pozyskiwanych w tym zakresie informacji.

Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła, iż *zapotrzebowanie pracodawców na konkretne formy aktywnej pomocy i stanowiska pracy określane jest na podstawie wniosków pracodawców składanych do Wydziału Instrumentów Rynku Pracy, indywidualnych podań bezrobotnych o udzielenie konkretnej formy wsparcia (np. o skierowanie na staż, skierowanie na prace interwencyjne itd.), ofert pracy składanych w Wydziale Usług Rynku Pracy, potrzeb zgłaszanych przez bezrobotnych w momencie rejestracji w PUP, potrzeb szkoleniowych wpisywanych do zeszytu udostępnianego w trakcie szkoleń, informacji uzyskanych przez pośredników pracy wizytujących zakłady pracy, na podstawie raportu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, a także na podstawie danych z rejestru zwolnień grupowych, czy też informacji publikowanych w lokalnej prasie o tworzonych nowych zakładach pracy.*

(dowód: akta kontroli str. 146)

Naczelnik Wydziału Usług Rynku Pracy wyjaśniła natomiast, iż *pośrednicy pracy nawiązują kontakty z pracodawcami oraz osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, celem pozyskania oferty i dopasowania do potrzeb dwóch stron: tj. pracodawców i pracobiorców; w trakcie kontaktów z pracodawcami pozyskiwane są oferty pracy i informacje o planach zatrudnieniowych i zwolnieniach, a także trendach rozwoju firmy. Informacje te są ujmowane w różnych opracowaniach i analizach (raportach zawodów deficytowych i nadwyżkowych, diagnozach szkoleniowych; indywidualnych opiniach wydawanych w kartach szkoleniowych dotyczących zasadności szkolenia, indywidualnych opiniach wydawanych do wniosków o przyznanie jednorazowych środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Informacje te wykorzystywane są również w programie operacyjnym Syriusz STD, do którego mają dostęp pracownicy realizujący Instrumenty Rynku Pracy (aplikacja zawiera umowy realizowane przez Wydział IRP oraz realizację standardu pośrednictwa pracy), czy też pracach komisji ds. rozpatrywania wniosków stażowych, o przyznanie jednorazowych środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych, doposażeń miejsc pracy lub utworzenia miejsc pracy u pracodawców. W pracach wyżej wymienionych komisji, zgodnie z zaleceniem dyrektora, biorą udział pośrednicy pracy, doradcy zawodowi i specjaliści ds. rozwoju zawodowego.*

(dowód: akta kontroli str. 227-228)

1.1.2. PUP opracował plany szkoleń na lata 2011-2013, czym wypełniono obowiązek wynikający z § 73 rozporządzenia w sprawie standardów rynku pracy. Informacje zawarte w listach zawodów i specjalności oraz w wykazach potrzeb szkoleniowych, o których mowa w § 71 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, zostały uwzględnione w planie szkoleń na 2013 r. W planie tym ujęto szkolenia w zawodach, na które wpływało najwięcej ofert pracy (sprzedawca, spawacz metodami TIG, MIG/MAG, kierowca samochodu ciężarowego). Pozostałe szkolenia,

tj. monter stolarki okiennej, malarz, monter klimatyzacji, kamieniarz, elektryk z uprawnieniami SEP E+D, wynikały z wykazu potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy sporządzonego przez PUP na podstawie art. 71 ust. 2 rozporządzenia w sprawie standardów rynku pracy z wykorzystaniem m.in. zgłoszeń osób bezrobotnych, zgłoszeń pracowników PUP Planu na 2011 r. oraz na 2012 r. nie wskazywały nazw zawodów objętych szkoleniami, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 255, 307-308, 332-334)

W trakcie danego roku PUP zmieniał plany szkoleń, poprzez wskazanie liczby uczestników, przewidywanego terminu realizacji⁶ oraz wprowadzenie nowych szkoleń, i tak:

- w dniu 25 października 2011 r. PUP zmienił plan na 2011 r. wskazując, iż w okresie od października do grudnia 2011 r. przeprowadzone zostaną dodatkowe szkolenia dla 20 osób w zakresie spawania z uprawnieniami TIG-MAG oraz dla 10 osób w zakresie operatora wózków widłowych,

- w dniach 1 czerwca oraz 2 sierpnia 2012 r. zmieniono plan na 2012 r., w którym dodatkowo ujęto szkolenie indywidualne pod bieżące potrzeby rynku pracy w ramach projektu „Aktywny Senior” i szkolenia strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej bez wskazywania liczby osób oraz szkolenia kierowców kat. C lub D (dla 20 osób),

- w dniu 6 czerwca 2013 r. zmieniono plan na 2013 r., uzupełniając o szkolenia: europejski sprzedawca; monter stolarki okiennej; malarz; monter klimatyzacji; kamieniarz.

(dowód: akta kontroli str. 256-260, 309-313, 335-336)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W myśl § 73 ust. 1 rozporządzenia w sprawie standardów rynku pracy PUP sporządza plan szkoleń na okres jednego roku, który musi zawierać elementy wskazane w § 73 ust. 3 tego rozporządzenia, z podziałem na szkolenia grupowe oraz szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy (ust. 2), tj.:

- nazwę i zakres;
- liczbę miejsc dla uczestników;
- przewidywany termin realizacji i orientacyjny czas trwania w godzinach;
- charakterystykę osób, dla których szkolenie jest przeznaczone;
- informację o egzaminie zewnętrznym, jeżeli jest przewidziany;
- rodzaj zaświadczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień.

Plany szkoleń na 2011 r. i 2012 r. określały jedynie, iż zostaną przeprowadzone indywidualne i grupowe szkolenia pod bieżące potrzeby rynku pracy bez wskazywania nazw i zakresów szkoleń oraz pozostałych (poza niżej wymienionymi) elementów wskazanych w tym przepisie. W obu planach przewidywano przeprowadzenie szkoleń w ramach projektu „Aktywni”⁷, a w planie na 2012 r. dodatkowo szkolenia w ramach projektów „Stać Praca” oraz „Kobiety Górą” wskazując również liczbę uczestników oraz termin szkolenia⁸. Również i plan szkoleń na 2013 r. nie zawierał niektórych wymaganych elementów, tj. przewidywanego terminu realizacji szkoleń i orientacyjnego czasu ich trwania (w godzinach), informacji o egzaminie zewnętrznym oraz rodzaju zaświadczenia lub innego

⁶ Bez wskazania orientacyjnej liczby godzin oraz informacji o egzaminie i rodzaju zaświadczenia po ukończeniu szkolenia.

⁷ Jedynie w planie szkoleń na 2012 r. wskazano liczbę uczestników tego szkolenia (194).

⁸ Stała Praca – 20 osób w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. Kobiety Górą – 20 osób w okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 lipca 2013 r.

dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień.

Naczelnik Wydziału Usług Rynku Pracy wyjaśniła: *Plany szkoleń w latach 2011 - 2013 zawierały następujące rubryki: nazwę i zakres szkoleń; liczbę miejsc dla uczestników szkoleń; przewidywany termin realizacji; charakterystykę osób, dla których szkolenie jest przeznaczone. Były one zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy z dnia 2 marca 2007 r. Plany te były szablonowo upowszechniane na stronach internetowych, tablicach ogłoszeń. Podczas kontroli wewnętrznej stwierdzono uchybienia w w/w planach, co do braku treści dotyczących informacji o czasie trwania szkoleń, egzaminie zewnętrznym oraz rodzaju zaświadczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień. Dokonano korekt planów – uzupełniono o brakujące rubryki, a następnie dołączono do dokumentacji szkoleniowej i aktualne plany z korektą wywieszono na tablicy ogłoszeń.*

(dowód: akta kontroli str. 391-395)

W dniu 2 lipca 2014 r. wraz z ww. wyjaśnieniami, przedłożono skorygowane w dniu 27 lutego 2014 r. plany szkoleń na lata 2011-2013 oraz ich aktualizacje⁹.

(dowód: akta kontroli str. 396-409)

W ocenie NIK, sporządzenie planu szkoleń, który wskazuje jedynie szkolenia realizowane w ramach projektów z udziałem środków unijnych oraz ogólne wskazanie, iż planowane są szkolenia indywidualne i grupowe w zależności od potrzeb bez określania tematów szkoleń, nie spełnia wymogów określonych w ww. rozporządzeniu, gdyż plan taki powinien pozwolić osobom zainteresowanym na jednoznaczne określenie, jakie szkolenia przewidziane są do realizacji w danym roku.

W dniu 30 czerwca 2014 r. na stronie własnej PUP dostępnej pod adresem <http://www.pup.brzeg.pl/main/index.html> znajdowały się jedynie plany szkoleń na lata 2011-2013¹⁰, natomiast na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej PUP, dostępnej pod adresem <http://pup.brzeg.sisco.info> znajdowały się jedynie plany szkoleń na lata 2011-2012. Próba otwarcia pliku z planem szkoleń na 2011 r. zamieszczonego na stronie własnej PUP skutkowało komunikatem o błędzie z uwagi na brak pliku. Powyższe braki naruszały § 73 ust. 4 rozporządzenia w sprawie standardów rynku pracy.

(dowód: akta kontroli str. 548-551)

Naczelnik Wydziału Usług Rynku Pracy wyjaśniła: *Zgodnie z § 73 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy: Powiatowy Urząd Pracy upowszechnia plan szkoleń w siedzibie urzędu oraz na stronach internetowych urzędu. Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu upowszechnia plany szkoleń na tablicach ogłoszeń tuż przy Urzędzie oraz głównie na stronie <http://www.pup.brzeg.pl/main/index.html> jako częściej odwiedzanej strony przez Klientów PUP. Urząd zamieszcza informacje także na stronie BIP <http://pup.brzeg.sisco.info/?id=350>, a 3 lipca 2014 r. uzupełnił brakujące informacje na tejże stronie. Nadmieniam, iż przepis wymieniany wyżej nie wskazuje wprost strony BIP, ani okresu udostępniania dokumentów na stronach.*

(dowód: akta kontroli str. 448)

⁹ Daty sporządzenia tych planów oraz ich aktualizacji były takie same jak w planach przed korektą.

¹⁰ Ustalono na początku danego roku.

NIK zwraca uwagę, iż upowszechnianie planu szkoleń PUP na dany rok sporządzonego w dużym stopniu ogólności, które następnie zaktualizowano już po zakończeniu danego roku, nie spełnia funkcji informacyjnej dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Jednocześnie zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o *dostępie do informacji publicznej*¹¹, udostępnieniu podlega informacja publiczna o danych publicznych, przez które rozumieć należy – zgodnie z ust. 2 – treść oświadczeń woli lub wiedzy, utrwaloną i podpisaną w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów *Kodeksu karnego*, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy. Stosownie natomiast do treści art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, udostępnianie informacji publicznych (w tym dokumentów urzędowych) następuje w drodze ogłaszania informacji publicznych w drodze ich ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej.

1.1.3. Lista zawodów i specjalności z uwzględnieniem kwalifikacji umiejętności zawodowych, na które istniało zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy w danym roku, sporządzana była m.in. w oparciu o raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie brzeskim za rok poprzedzający. Raport ten, wskazywał zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie obejmujący poprzedni rok, m.in. na podstawie liczby osób bezrobotnych oraz liczby wszystkich ofert pracy w danym zawodzie, w tym również ofert pracy subsydiowanej. Dane zawarte w raporcie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynikają m.in. z danych zawartych w załączniku nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności”, sporządzanego w oparciu o zapisy z systemu Syriusz.

Zgodnie z raportem zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie brzeskim w 2013 r. wśród 30 zawodów deficytowych znajdował się m.in. pracownik prac dorywczych (wskaźnik deficytu¹²: 10,6), pracownik kancelaryjny (wskaźnik deficytu: 6,44), doradca klienta (wskaźnik deficytu: 5,25), sekretarka (wskaźnik deficytu 5,25), technik geodeta (wskaźnik deficytu: 4), pracownik obsługi monitoringu (wskaźnik deficytu: 3).

(dowód: akta kontroli str. 476-527)

Zgodnie z załącznikiem nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 za I i II półrocze 2013 r. sporządzonych przez PUP, liczba ofert pracy wybranych zawodów kształtowała się następująco:

- pracownik prac dorywczych: 32 oferty pracy, w tym 28 subsydiowanych,
- pracownik kancelaryjny: 58 ofert pracy, w tym 57 subsydiowanych,
- doradca klienta: 42 oferty pracy, w tym 33 subsydiowane,
- sekretarka: 26 ofert pracy, w tym 24 subsydiowane,
- technik geodeta: 4 oferty pracy, wszystkie subsydiowane,
- pracownik obsługi monitoringu: 9 ofert pracy, w tym 8 subsydiowanych,
- technik transportu drogowego: 1 oferta subsydiowana,
- technik drogowictwa: 2 oferty pracy subsydiowanej,
- technik administracji: 38 ofert pracy, w tym 35 subsydiowanych,
- specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych: 2 oferty pracy subsydiowanej,
- technik prac biurowych: 79 ofert pracy, w tym 66 subsydiowanych,
- technik rachunkowości: 2 oferty pracy subsydiowanej,
- robotnik gospodarczy: 141 ofert pracy, w tym 123 subsydiowane.

(dowód: akta kontroli str. 528-547)

¹¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 782.

¹² Obliczony jako iloraz liczby zgłoszonych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym do liczby rejestrujących się bezrobotnych w danym okresie.

NIK zwraca uwagę, że zapotrzebowanie na pracę w niektórych z zawodów deficytowych, wykazywane w sporządzanych raportach, wynika z dużej liczby ofert pracy subsydiowanych. Pracodawcy zgłaszają więc zapotrzebowanie w ramach tych zawodów, w stosunku do których istnieje możliwość zastosowania instrumentów rynku pracy w danym zawodzie (np. w postaci stażu lub prac interwencyjnych).

1.2. Sposób procedowania z informacjami dotyczącymi możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych, które uzyskano od pracodawców lub z innych źródeł

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. PUP posiadał rozeznanie o rynku pracy na terenie powiatu m.in. na podstawie prowadzonych wizytacji pracodawców. Informacje w tym zakresie gromadzono w kartach pracodawców, prowadzonych również w wersji elektronicznej w systemie Syriusz. Dane dotyczące liczby osób aktywnych i biernych zawodowo na terenie powiatu, województwa i kraju, PUP pozyskiwał ze sprawozdań Głównego Urzędu Statystycznego.

(dowód: akta kontroli str. 242-254)

Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy oraz Naczelnik Wydziału Usług Rynku Pracy wyjaśniły, iż: *Informacje o bieżących ofertach pracy są przekazywane do prasy, do wiadomości publicznej w siedzibie PUP, zamieszczane w infokioskach, na ekranach multimedialnych. Pośrednicy pracy przekazują informacje o bieżących ofertach do specjalistów ds. rozwoju zawodowego, doradców zawodowych i innych wydziałów, OHP-młodzieżowego biura pracy, Sklepów z Pracą, na stronę internetową PUP, wprowadzają do programu Syriusz, przez co oferta jest udostępniana w centralnej bazie ofert pracy wg zaleceń MPiPS. Ponadto oferty pracy są udostępniane na Targach Pracy i giełdach pracy organizowanych na terenie powiatu brzeskiego, w biurach karier uczelni wyższych, wewnątrz Urzędu.*

(dowód: akta kontroli str. 146-147, 227-228, 242)

1.2.2. Plany szkoleń na dany rok były zatwierdzane przez Dyrektora PUP. Każdorazowo plany te były pozytywnie zaopiniowane przez Powiatową Radę Zatrudnienia. W latach objętych kontrolą PUP sporządzał plany finansowe dla środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na dany rok, które zatwierdzane były przez Starostę Powiatu. Plany te obejmowały poszczególne rodzaje form aktywnych oraz wskazywały liczbę osób przewidzianych do objęcia daną formą. Projekt planu na 2011 r. sporządzono w dniu 14 stycznia 2011 r. w oparciu o informację o przewidywanych środkach ustalonych na podstawie wzoru algorytmu¹³, przekazaną przez Wojewódzki Urząd Pracy w grudniu 2010 r. Plany na lata 2012-2013 opracowano na podstawie informacji otrzymanych od Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 215-226, 255-260, 306-312, 330-332, 560-561, 580, 606-607, 634-661)

Zgodnie z wyjaśnieniem Naczelnika Wydziału Instrumentów Rynku Pracy, przy sporządzaniu planu pracy Wydziału po podziale środków algorytmu na poszczególne aktywne formy na początku roku kalendarzowego, PUP kierował się zapotrzebowaniem pracodawców lokalnego rynku pracy (złożone wnioski). W ramach realizowanych programów specjalnych w latach 2011-2013 zapisano, iż przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie dotacji na podjęcie działalności

¹³ Informacja WUP z grudnia 2010 r.

¹⁴ Informacja MPiPS za 2012 r. z 3 lutego 2012 r., plan ustalono 27 lutego 2012 r., za 2013 r. informacja MPiPS z dnia 18 grudnia 2012 r. (data wpływu 3 stycznia 2013 r., plan ustalono w dniu 21 stycznia 2013 r.

gospodarczej lub doposażenie nowych miejsc pracy będą brane w pierwszej kolejności wnioski na działalność w zawodach niszowych oraz w produkcji i usługach (kowlstwo, tapicer, grabarz).

(dowód: akta kontroli str. 149)

Pomimo iż PUP posiadał informację o wysokości przewidzianych środków Funduszu Pracy jakie mogą być wydatkowane na aktywne formy już na początku stycznia 2012 r.¹⁵, to plan na 2012 r. opracowano w dniu 27 lutego 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 578-582)

Główny Księgowy wyjaśniła: Zmieniło się rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (ogłoszone 31 grudnia 2011 r.). MPiPS Departament Funduszy pismem Nr DF-I-0212-4-JH/12 z dnia 5 stycznia 2012 r. (wpływ pisma do PUP Brzeg 11 stycznia 2012 r. poinformował urzędy o zmianie rozporządzenia, na podstawie którego można dokonać podziału środków pomiędzy samorządy powiatowe. W dniu 12 stycznia 2012 r. Pan Dyrektor Zbigniew Kłaczek był na naradzie w WUP Opole. W dniu 13 stycznia 2012 r. Pan Dyrektor Zbigniew Kłaczek przeprowadził naradę z pracownikami urzędu, przekazał pismo WUP Opole Nr PO.3042/1/Ef/12 z dnia 3 stycznia 2012 r. informujące o proponowanym podziale środków dotyczących finansowania programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na poszczególne urzędy bez określenia kwoty środków na zadania fakultatywne, które powinien zawierać plan Finansowy Funduszu Pracy - brak pełnych danych do sporządzenia planu finansowego. Sesję Sejmiku Województwa Opolskiego zaplanowano na 24 styczeń 2012 r. (w załączeniu protokół z narady z dnia 13 stycznia 2012 r.). Brak pełnych danych, jak również brak informacji o wysokości zatwierdzonych środków przez Sejmik Województwa Opolskiego był powodem sporządzenia planu dopiero po otrzymaniu informacji od Ministra Pracy i Polityki Społecznej DF-I-4021-a-8-2-AŁ/12 z dnia 3 lutego 2012 r. (wpływ do PUP 14 lutego 2012 r.) o wysokości i podziale środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i innych fakultatywnych zadań, zaopiniowany przez Powiatową Radę Zatrudnienia w Brzegu na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 583-588)

1.2.3. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim miały koncentrować się wokół pięciu sfer decydujących w istotny sposób o rynku pracy, tj. bezrobociu i zatrudnieniu, przedsiębiorczości, edukacji, zaplecza instytucjonalnym i informacji.

Szczegółowe wytyczne wraz z kluczowymi działaniami określone zostały w *Regionalnym planie działania na rzecz zatrudnienia dla województwa opolskiego* i nie zmieniały się w latach 2011-2013. W ww. planach określono wytyczne w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia, w tym z grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz rejestrujących się po utracie zatrudnienia, promocji i rozwoju przedsiębiorczości, wspierania partnerstwa i współpracy na rynku pracy oraz podnoszenia jakości usług instytucji rynku pracy, edukacji ustawicznej, poprawy informacji o rynku pracy. W ramach aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia miały być podejmowane działania polegające m.in. na organizowaniu i kierowaniu osób bezrobotnych na staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, porady zawodowe i pośrednictwo pracy. W ramach promocji i wspierania przedsiębiorczości podejmowane działania polegać miały na udzielaniu bezrobotnym jednorazowych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej

¹⁵ Pismo Wojewódzkiego Urzędu Pracy nr PO.3042/1/EF/12 z dnia 3 stycznia 2012 r.

i zrefundowaniu podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych. Plany PUP były spójne z ww. planami, gdyż przewidywały organizowanie poszczególnych form aktywnych objętych kontrolą oraz kierowanie osób bezrobotnych do uczęszania w ramach tych form.

(dowód: akta kontroli str. 215-226, 1571-1585)

1.2.4. W latach 2011-2012, jako miernik rezultatu do zaplanowanych form aktywizacji PUP przyjmował liczbę osób, które ukończą daną formę aktywizacji. W 2013 r., w związku z wprowadzeniem procedury zarządzania ryzykiem w PUP¹⁶, określono mierniki rezultatu dla poszczególnych form aktywnych. Odnosiły się one do efektywności zatrudnieniowej (staż – skierowanie co najmniej 218 osób, z tego 35% osób miało uzyskać trwałe zatrudnienie, prace interwencyjne – skierowanie co najmniej 29 osób, z tego 35% osób miało uzyskać trwałe zatrudnienie, roboty publiczne – skierowanie co najmniej 100 osób, z tego 10% miało uzyskać trwałe zatrudnienie), ilości udzielonych dotacji (rozpoczęcie działalności gospodarczej – udzielenie co najmniej 21 dotacji oraz doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy – utworzenie co najmniej 51 nowych miejsc pracy) oraz uzyskanie wskaźnika ilości osób kończących szkolenia indywidualne, nie mniejszego niż 0,75.

(dowód: akta kontroli str. 54-56, 215-226)

Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła, iż *podziału środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i zadania fakultatywne, przyznanych odgórnie wg algorytmu, dokonuje się w oparciu o analizę wydatków za poprzedni rok na poszczególne aktywne formy, analizę za poprzedni rok ilości osób aktywizowanych i uzyskanej efektywności poszczególnych form, analizę zapotrzebowania lokalnego rynku (wnioski pracodawców i bezrobotnych), na którą formę aktywizacji jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy (na staże i dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, gminy składają zapotrzebowania na organizację robót publicznych ale są one drogie i nieefektywne) oraz o analizę osiągniętych mierników planowanych w ramach kontroli zarządczej.*

(dowód: akta kontroli str. 57-60, 147, 555-559)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja zaplanowanych, wybranych form aktywizacji osób bezrobotnych

2.1. Adekwatność pozyskanych środków na określone formy aktywizacji w stosunku do zaplanowanych i wnioskowanych

Opis stanu faktycznego

2.1.1. PUP w latach 2011-2013 nie określał wielkości zapotrzebowania na poszczególne formy aktywne objęte szczegółowym badaniem, przed otrzymaniem informacji o przyznanych środkach (wyliczonych wg obowiązującego algorytmu). Dla potrzeb kontroli wielkość zapotrzebowania na środki finansowe oraz liczbę osób przewidzianą do objęcia daną formą aktywizacji liczbę osób, określono na podstawie wniosków składanych przez pracodawców w trakcie każdego roku z okresu objętego kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 552-559)

¹⁶ Zarządzenie Dyrektora PUP nr 48/2012 z dnia 11 października 2012 r.

W latach 2011-2013 przyznane środki¹⁷ na wybrane formy aktywizacji sukcesywnie rosły i wyniosły 4 071,4 tys. zł w 2011 r., 4 119,7 tys. zł w 2012 r. oraz 5 485,5 tys. zł w 2013 r. Otrzymane środki były niższe od potrzeb PUP w Brzegu określonych na podstawie złożonych przez pracodawców wniosków, które wynosiły 6 984,3 tys. zł w 2011 r., 7 294,1 tys. zł w 2012 r. oraz 6 939,6 tys. zł w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 552-554)

Plany PUP w zakresie form aktywnych na poszczególne lata objęte kontrolą były opiniowane przez Powiatową Radę Zatrudnienia¹⁸, zgodnie z wymogiem, wynikającym z art. 22 ust. 6 w związku z art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy o *promocji zatrudnienia*. W związku z potrzebą częstych zmian w planie finansowym na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, PRZ, na okres swojej kadencji, upoważniała Starostę Powiatu Brzeskiego do dokonywania zmian w planach finansowych na poszczególne formy aktywne wg potrzeb PUP¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 634-679)

2.1.2. Zakres realizacji danej formy aktywizacji był dostosowywany do otrzymanych środków finansowych. W trakcie roku dokonywane były również przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi formami aktywizacji, z uwagi na zmianę potrzeb w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 215-226, 562-618)

2.1.3. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły sytuacje, aby PUP otrzymał środki na nieprzewidzianą w planie formę aktywizacji, jak również nie zaistniały przypadki nieotrzymania żadnych środków na formę przewidzianą do realizacji. W przypadkach zmian wielkości przyznanych środków, PUP dokonywał adekwatnych zmian mierników rezultatu przyjętych w opracowanych planach Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

(dowód: akta kontroli str. 215-226, 552-554)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Stopień realizacji i finansowania niezbędnych, z punktu widzenia regionu, form aktywizacji

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. Wysokość dodatkowych, nieujętych w pierwotnym planie środków, otrzymanych w trakcie danego roku na wybrane formy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu, była większa od środków otrzymanych na podstawie algorytmu ustalania kwot środków z Funduszu Pracy w latach 2011 -2012, natomiast niższa w 2013 r., i tak:

- w trakcie 2011 r. dodatkowo otrzymano 5 360,1 tys. zł, co stanowiło 131,7% środków otrzymanych na początku roku, co pozwoliło na objęcie aktywnymi formami dodatkowych 1 016 osób (184,7%),

- w trakcie 2012 r. dodatkowo otrzymano 5 412,4 tys. zł, co stanowiło 131,4% środków otrzymanych na początku roku, co pozwoliło na objęcie aktywnymi formami dodatkowych 875 osób (191,5%),

¹⁷ Wg decyzji MPiPS na dany rok.

¹⁸ Dalej: PRZ.

¹⁹ Protokół nr 3/2008 z posiedzenia PRZ w dniu 30 września 2008 r. oraz protokół nr 5/2012 z posiedzenia PRZ w dniu 21 września 2012 r.

- w trakcie 2013 r. dodatkowo otrzymano 5 080,1 tys. zł, co stanowiło 92,6% środków otrzymanych na początku roku, co pozwoliło na objęcie aktywnymi formami dodatkowych 685 osób (133,8%).

(dowód: akta kontroli str. 552-559)

2.2.2. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków, aby PUP otrzymał środki na realizację formy aktywizacji, której nie zaplanowano w pierwotnym planie.

(dowód: akta kontroli str. 552-554)

2.2.3. Na podstawie informacji o wydatkowaniu środków Funduszu Pracy przez PUP przekazanych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz sprawozdania z przyjętych celów i zadań za 2013 r. stwierdzono, iż przyjęte przez PUP w latach 2011-2013 mierniki rezultatu zostały osiągnięte, i tak:

- W 2011 r. udzielono 189 dotacji na podjęcie działalności gospodarczej (planowano udzielenie 36 dotacji), zrefundowano koszty utworzenia 19 stanowisk pracy (planowano refundację 16 stanowisk), skierowano 58 osób do prac interwencyjnych (planowano zorganizowanie prac interwencyjnych dla 17 osób), 131 osób (wg planu 20 osób) wykonywało roboty publiczne oraz 1 068 osób ukończyło staże (wg planu 147 osób miało odbyć staże).

- W 2012 r. udzielono 100 dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, zrefundowano koszty utworzenia 152 stanowisk pracy, 51 osób ukończyło prace interwencyjne, 7 osób ukończyło roboty publiczne oraz 585 osób ukończyło staże. Plan ww. form aktywnych zakładał odpowiednio: udzielenie 5 dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, zrefundowanie kosztów utworzenia 40 stanowisk pracy, zatrudnienie 15 osób w ramach prac interwencyjnych oraz 12 osób w ramach robót publicznych, 170 osób bezrobotnych miało ukończyć staże.

- W 2013 r. udzielono 149 dotacji na podjęcie działalności gospodarczej (planowano udzielenie 21 dotacji), zrefundowano koszty utworzenia 75 stanowisk pracy (planowano utworzenie 51 stanowisk), skierowano 29 osób na prace interwencyjne przy wskaźniku efektywności 87,5% (w planie założono skierowanie 29 osób przy 35% efektywności), skierowano 119 osób na roboty publiczne przy wskaźniku efektywności 18,7% (plan zakładał skierowanie 100 osób przy efektywności na poziomie 10%) oraz 602 osoby zostały skierowane na staż, a wskaźnik efektywności wyniósł 62,7% (planowano skierowanie 218 osób przy 35% wskaźniku efektywności).

(dowód: akta kontroli str. 57-60, 215-226, 700-705)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Sposób sprawowania kontroli zarządczej nad prawidłowością wydatkowania środków na aktywizację osób bezrobotnych.

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. Dyrektor PUP zarządzeniem nr 11/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 r. ustalił regulamin kontroli zarządczej.

(dowód: akta kontroli str. 233-240)

Na podstawie sześciu umów zawartych pomiędzy PUP a podmiotami, które zorganizowały prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenie, staż, utworzyły stanowisko pracy, w tym również umową zawartą z osobą bezrobotną, która rozpoczęła działalność gospodarczą²⁰ stwierdzono, iż w celu zabezpieczenia

²⁰ Umowa nr PR-I-4172/UMPI/12/2008 z dnia 2 kwietnia 2012 r. dotycząca prac interwencyjnych, umowa nr 7/2013 sygn. Pr.I-4162/7/2013 z dnia 10 kwietnia 2013 r. na zorganizowanie robót publicznych, umowa nr 3/RMPR/2010 z dnia 5 listopada 2010 r. dotycząca doposażenia dwóch

prawidłowego wykorzystania środków publicznych przewidziane w tych umowach metody zabezpieczeń zgodne były z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, i tak:

- w umowie dotyczącej prac interwencyjnych nie zawarto zobowiązania wymaganego § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 stycznia 2009 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne²¹, co było dopuszczalne z uwagi na okoliczność, iż organizatorem robót publicznych był Urząd Miejski w Brzegu;

- umowa o organizowanie robót publicznych zawierała zobowiązanie do zwrotu otrzymanej refundacji w przypadku naruszenia jej postanowień. Umowa nie zawierała jednak zobowiązania wymaganego § 7 rozporządzenia w sprawie prac interwencyjnych i robót, co było dopuszczalne z uwagi na okoliczność, iż organizatorem robót publicznych był Urząd Miejski w Grodkowie;

- w umowie o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy zawarto zobowiązanie do zwrotu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania starosty, całości przyznanej refundacji wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków, w przypadku: a) złożenia niezgodnych z prawdą oświadczeń, zaświadczeń lub informacji, o których mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej²², b) naruszenia innych warunków umowy; zwrotu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania starosty, refundacji w wysokości proporcjonalnej do okresu niezatrudniania na utworzonych stanowiskach pracy skierowanych bezrobotnych, wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania refundacji, w przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w pkt 1 lub 2;

- umowa dotycząca dotacji na podjęcie działalności gospodarczej zawierała elementy określone w § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej²³, tj. zobowiązanie do wydatkowania otrzymanego dofinansowania zgodnie z wnioskiem, o którym mowa w § 6, zobowiązanie do złożenia rozliczenia, o którym mowa w § 9 ust. 1, w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej; zobowiązanie do zwrotu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania starosty, dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania dofinansowania w przypadku wykorzystania otrzymanego dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 12 miesięcy; przy czym do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zaliczono także przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego;

- umowa o zorganizowanie stażu przewidywała możliwość jej rozwiązania w przypadku stwierdzenia przez PUP niewywiązania się organizatora stażu z postanowień zawartej umowy i nie usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie,

stanowisk pracy, umowa nr PR-415/15/POKL/2012 z dnia 2 lipca 2012 r. dotycząca podjęcia działalności gospodarczej, UmSt/13/0314/FP z dnia 5 marca 2013 r. dotycząca odbywania stażu oraz umowa nr 01/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. dotycząca szkolenia pn. „Licencja taksówkarza”.

²¹ Dz. U. Nr 5, poz. 25, dalej: rozporządzenia w sprawie prac interwencyjnych i robót.

²² Dz. U. Nr 62, poz. 512 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie doposażania i działalności z 2009 r.

²³ Dz. U. Nr 155, poz. 922; dalej: rozporządzenie w sprawie doposażania i działalności z 2011 r.

- umowa o zorganizowanie szkolenia przewidywała możliwość rozwiązania umowy przez PUP w przypadku stwierdzenia nienależytego wykonania umowy i dokonania płatności po potwierdzeniu przez PUP, iż organizator szkolenia wywiązał się z wszystkich warunków umowy.

(dowód: akta kontroli str. 731-751)

2.3.2. W trakcie trwania ww. umów, PUP dokonywał weryfikacji prawidłowości ich realizowania, poprzez wizytacje stanowisk pracy oraz kontrolę dokumentacji źródłowej. Z przeprowadzonych wizytacji sporządzano protokoły, które dodatkowo zawierały dokumentację zdjęciową stanowisk pracy.

(dowód: akta kontroli str. 731-740)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dniu 5 marca 2013 r. Dyrektor PUP zawarł umowę nr 13/0314/FP z Gimnazjum Publicznym Nr 2 w Grodkowie o zorganizowanie stażu dla jednej osoby na okres trzech miesięcy. W § 4 ust. 3 ww. umowy, organizator stażu zobowiązał się do zatrudnienia stażysty [...] ²⁴ na okres minimum trzech miesięcy po zakończeniu stażu. Jak ustalono, stażystka została zatrudniona jedynie na okres od 7 do 27 sierpnia 2013 r. lecz pomimo tego, PUP nie podjął działań w celu wyegzekwowania od organizatora stażu obowiązku zatrudnienia stażysty na ww. okres po zakończeniu stażu. Powyższe świadczy o ograniczonej rzetelności weryfikacji realizacji przez ww. podmiot podjętych wobec PUP zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 731-740, 748-751)

W odpowiedzi na pytanie *Dlaczego nie wyegzekwowano od organizatora stażu zatrudnienia stażysty na okres min. trzech miesięcy na dowolną formę zatrudnienia po zakończeniu umowy o staż*, Dyrektor PUP wyjaśnił: *Pani [...] ²⁴ jest osobą w wieku pow. 55 roku życia, bez szans na podjęcie pracy w miejscu zamieszkania, gdyż mieszka w Grodkowie. Osoba jest zdeterminowana i każdorazowo przed podjęciem stażu zwracała się osobiście z podaniem do Dyrektora PUP lub Kierownika Filii w Grodkowie przedstawiając gotowość do podjęcia stażu. Z tych też powodów była kierowana do różnych jednostek, które występowały o przyznanie stażu i wskazywały kandydata. Obecnie Pani [...] ²⁴ jest uczestniczką projektu „Powrót do zatrudnienia” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. Pani [...] ²⁴ sama znalazła miejsce stażu z dużym trudem, gdyż pracodawcy nie chcą przyjmować pracowników na staż. Wnosiła, iż jest w trudnej sytuacji mając 54 lata, po przepracowaniu 22 lat nie może znaleźć pracy, wszędzie słyszy, że pracodawcy nie potrzebują pracowników w takim wieku. Chce sama dopracować do emerytury (8 lat). Dyrektor wyraził zgodę na zawarcie umowy w jednostce, na okres 3-ch miesięcy z uwagi na determinację i duże zaangażowanie osoby.*

(dowód: akta kontroli str. 1499)

Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła: *Pracodawca, tj. Gimnazjum Publiczne Nr 2 w Grodkowie wystąpił z wnioskiem o odbycie stażu nie zapewniając gwarancji zatrudnienia po zakończonym stażu oraz zaznaczając dłuższy okres przyjęcia na staż (1 rok), co miało swoje odzwierciedlenie w zakresie czynności wskazanym w programie stażu. W związku z trudną sytuacją Pani [...] ²⁴. Dyrektor PUP w Brzegu rozpatrzył wniosek o staż indywidualnie ze względu na wiek osoby bezrobotnej +50 i wyraził zgodę na skierowanie wyłącznie na okres 3 miesięcy. PUP w Brzegu celem podniesienia efektywności zatrudnieniowej*

²⁴ Wyłączenie danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r., poz 782 j.t.). Dalej: ustawa o dostępie do informacji publicznej.

wprowadził do umów stażowych zapis „Pracodawca/Organizator winien zatrudnić po zakończeniu umowy stażystę(stażystów) na okres min. 3 m-ce na dowolną formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowa zlecenie)” jednak nie określił sankcji z tytułu nie wywiązania się Pracodawcy z zobowiązania do zatrudnienia. W kolejnych zawieranych umowach stażowych PUP w Brzegu wprowadził już stosowną sankcję z tytułu nie wywiązania się z zatrudnienia po zakończonym okresie stażu-karę umowną.

(dowód: akta kontroli str. 815-843)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

3. Skuteczność, efektywność i trwałość realizacji wybranych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych

3.1. Zgodność sprawozdawczości z dokumentami źródłowymi dot. wybranych form.

Opis stanu faktycznego

3.1.1. Szczegółowa analiza dokumentacji przypadków objętych badaniem w pkt 2.3.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego wykazała że:

- składane przez pracodawców wnioski zawierały wszystkie elementy określone w stosownych przepisach, tj. w § 2 rozporządzenia w sprawie doposażania i działalności z 2009 r., w § 6 rozporządzenia w sprawie doposażania i działalności z 2011 r., w § 1 ust. 1 rozporządzenia MPiPS z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych²⁵, w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie prac interwencyjnych i robót,
- do wniosków dołączano wszystkie wymagane ww. rozporządzeniami oświadczenia,
- wnioskodawcy byli informowani o sposobie rozpatrzenia wniosku w terminie do 30 dni od daty jego złożenia,
- zawarte umowy zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami ww. rozporządzeń,
- kierowane osoby bezrobotne były w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia,
- wysokość wypłacanych środków nie przekraczała limitów określonych w art. 57 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 731-740)

3.1.2. Wydatki z tytułu wypłaconych kwot dotacji, refundacji oraz stypendiów ujęte w ewidencji księgowej odpowiadały zobowiązaniom PUP wynikającym z zawartych umów. Dane wykazane w sprawozdaniu MPiPS-02 w zakresie form objętych badaniem zgodne były z ewidencją księgową PUP.

(dowód: akta kontroli str. 625-633, 700-705, 752-814)

3.1.3. W okresie objętym kontrolą efektywność kosztowa²⁶ poszczególnych form aktywizacji obliczona na podstawie danych zawartych w zał. nr 6 do sprawozdania rocznego MPiPS-01 (o rynku pracy) oraz w sprawozdaniu rocznym MPiPS-02 (o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy) wynosiła odpowiednio:

- 11,1 tys. zł w 2011 r., 11,7 tys. zł w 2012 r. oraz 7,9 tys. zł w 2013 r. dla staży,
- 4,6 tys. zł w 2011 r., 3,9 tys. zł w 2012 r. oraz 2,8 tys. zł w 2013 r. dla szkoleń,

²⁵ Dz. U. Nr 142, poz. 1160, dalej: rozporządzenie w sprawie staży.

²⁶ Koszt ponownego zatrudnienia, obliczony jako iloraz kwoty poniesionych w danym roku wydatków na daną formę aktywizacji zawodowej oraz liczby osób, które po zakończeniu udziału w tej formie aktywizacji uzyskały zatrudnienie w okresie trzech miesięcy.

- 7,6 tys. zł w 2011 r., 8,1 tys. zł w 2012 r. oraz 5,8 tys. zł w 2013 r. dla prac interwencyjnych,
- 17,3 tys. zł w 2011 r., 73,8 tys. zł w 2012 r. oraz 16,7 tys. zł w 2013 r. dla robót publicznych,
- 18,1 tys. zł w 2011 r., 18,8 tys. zł w 2012 r. oraz 19,1 tys. zł w 2013 r. w przypadku dotacji na działalność gospodarczą,
- 18,2 tys. zł w 2011 r., 14,2 tys. zł w 2012 r. oraz 19,1 tys. zł w 2013 r. w przypadku refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy.

(dowód: akta kontroli str. 625-633, 680-695)

Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form²⁷, obliczona na podstawie danych zawartych w ww. sprawozdaniach wynosiła:

- 61,8% w 2011 r., 58,6% w 2012 r. oraz 60,3% w 2013 r. w przypadku staży,
- 41,0% w 2011 r., 47,2% w 2012 r. oraz 60,4% w 2013 r. dla szkoleń,
- 76,3% w 2011 r., 84,8% w 2012 r. oraz 86,3% w 2013 r. dla prac interwencyjnych,
- 22,9% w 2011 r., 25,0% w 2012 r. oraz 30,8% w 2013 r. dla robót publicznych,
- 100% we wszystkich latach objętych kontrolą w przypadku dotacji na działalność gospodarczą oraz w przypadku refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy.

(dowód: akta kontroli str. 625-633, 680-695)

Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła: *W zakresie liczonej efektywności w formularzu wniosków, jakie Powiatowe Urzędy Pracy w Polsce miały składać celem ubiegania się o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej określono, iż stopę ponownego zatrudnienia w przypadku środków dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy oraz dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej należy – „podać 100%”. Są to wzory wniosków zatwierdzone przez MPiPS. W art. 4 pkt. 1 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zapisano, iż minister właściwy do spraw pracy realizuje zadania na rzecz rynku pracy przez: zapewnienie jednolitości stosowania prawa, w szczególności przez udzielanie wyjaśnień dotyczących stosowania przepisów ustawy oraz ustalanie standardów realizacji usług rynku pracy świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia. Wobec zaleceń ministerstwa PUP w Brzegu liczy efektywność dotacji i doposażeń stanowisk pracy w 100%. Jest to sposób określony przez MPiPS i wszystkie urzędy pracy tak liczą. Ponadto Naczelnik ww. Wydziału wyjaśniła, iż PUP nie bada przyczyny zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej po upływie 12 m-cy.*

(dowód: akta kontroli str. 931-932, 935, 955-970)

W wyniku porównania danych zawartych w załączniku nr 6 do sprawozdania MPiPS-01 w latach 2011-2013 z danymi przekazywanymi do WUP w informacjach o wydatkowaniu środków Funduszu Pracy w poszczególnych latach stwierdzono, iż dane przekazane do WUP są rozbieżne od danych w ww. załączniku i tak:

- w 2011 r. w informacji do WUP wykazano, iż 406 osób ukończyło szkolenia z tego 156 podjęło pracę, 104 osoby ukończyły prace interwencyjne z czego 67 podjęło zatrudnienie po ich zakończeniu, 131 osób ukończyło roboty publiczne z czego 7 podjęło zatrudnienie po ich zakończeniu, 1068 ukończyło staż z tego 371 podjęło zatrudnienie. Wg załącznika nr 6 dane te wynosiły w przypadku szkoleń 407 i 167 osób, w przypadku prac interwencyjnych 59 i 45 osób, w przypadku robót publicznych 131 i 30 osoby, natomiast w przypadku staży 602 i 372 osoby;

²⁷ Wskaźnik ponownego zatrudnienia, zdefiniowany jako stosunek liczby osób, które po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji, uzyskały zatrudnienie w okresie do trzech miesięcy, tj. wyrejestrowały się z powiatowego urzędu pracy lub w tym okresie nie zarejestrowały się, w relacji do liczby osób, które w danym roku zakończyły udział w danej formie aktywizacji.

- w 2012 r. w informacji do WUP wykazano, iż 167 osób ukończyło szkolenia z tego 95 podjęło pracę, 51 osoby ukończyły prace interwencyjne z czego 49 podjęło zatrudnienie po ich zakończeniu, 7 osób ukończyło roboty publiczne z czego 1 podjęła zatrudnienie po ich zakończeniu, 585 ukończyło staż z tego 216 podjęło zatrudnienie. Wg załącznika nr 6 dane te wynosiły w przypadku szkoleń 375 i 177 osób, w przypadku prac interwencyjnych 59 i 50 osób, w przypadku robót publicznych 8 i 2 osoby, natomiast w przypadku staży 611 i 358 osób;

- w 2013 r. w informacji do WUP wykazano, iż 122 osób ukończyło szkolenie z tego 100 podjęło pracę, 73 osoby ukończyły prace interwencyjne z czego 63 podjęło zatrudnienie po ich zakończeniu, 133 osób ukończyło roboty publiczne z czego 39 podjęło zatrudnienie po ich zakończeniu, 916 ukończyło staż z tego 553 podjęło zatrudnienie. Wg załącznika nr 6 dane te wynosiły w przypadku szkoleń 386 i 233 osoby, w przypadku prac interwencyjnych 73 i 63 osoby, w przypadku robót publicznych 133 i 41 osób, natomiast w przypadku staży 947 i 571 osób.

(dowód: akta kontroli str. 680-692, 700-705)

W zakresie ww. rozbieżności w danych Naczelnik Wydziału IRP wyjaśniła: *Do WUP przekazywane są dane dotyczące liczby osób aktywizowanych z programów finansowanych w ramach limitu przyznanego wg algorytmu, projektu systemowego „Aktywni” oraz środków z rezerwy Ministra. Nie wykazywano osób finansowanych z projektów konkursowych WUP np. beneficjentów POKL (finansowane poza limitem na aktywne formy). Wykazywano również, że osoby które przerwały udział w aktywnej formie z winy uczestnika, nie ukończyły danej formy. Za 2013 r. wyliczono efektywność zatrudnieniową zgodnie z wytycznymi MPiPS z dnia 28 stycznia 2014 r. (w poprzednich latach osoba kończąca staż i kierowana na ponowny staż w okresie 3 miesięcy od zakończeniu udziału w programie, nie była liczona jako efektywna, osoby zarejestrowane po robotach publicznych, które do 3 miesięcy podjęły pracę czy zostały skierowane na staż również nie były liczone jako efektywne). Wcześniej nie było nigdzie jasnych i obligatoryjnych dla wszystkich urzędów pracy określonych zasad liczenia efektywności zatrudnieniowej.*

(dowód: akta kontroli str. 706, 708-724)

Pismem nr DRP-VII-0331-1-3-BCh/14 z dnia 28 stycznia 2014 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przekazało do stosowania wszystkim dyrektorom Wojewódzkich i Powiatowych Urzędów Pracy wytyczne dotyczące definicji podjęcia pracy. Zgodnie z tym pismem, począwszy od załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01 za 2013 r., należało przyjąć, iż *osoba podjęła zatrudnienie jeśli w okresie 3 miesięcy od ukończenia udziału w programie nie wróciła do urzędu pracy lub też po powrocie z programu została wyłączona z ewidencji z powodu podjęcia pracy (subsydiowanej lub niesubsydiowanej), albo też rozpoczęła staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych.*

(dowód: akta kontroli str. 707)

Ponadto Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła, iż PUP nie ma możliwości wygenerowania nazwisk osób bezrobotnych, które są wykazywane w załączniku nr 6 do sprawozdania MPiPS-01, w szczególności osób które podjęły pracę, rozpoczęły i zakończyły daną formę aktywną. W związku z powyższym pismem z dnia 3 czerwca 2014 r. Dyrektor PUP zwrócił się do Departamentu Informatyki MPiPS o modyfikację w systemie Syriusz, która umożliwiłaby generowanie raportów zawierających części składowe z poszczególnych pól ww. sprawozdania.

(dowód: akta kontroli str. 725-728)

3.1.4. W zakresie sposobu wykorzystania wskaźników efektywności zatrudnieniowej i kosztowej, w tym w negocjacjach z pracodawcami, Naczelnik Wydziału IRP

wyjaśniła: W składanych projektach o pozyskanie dodatkowych środków finansowych z rezerwy ministra, w projekcie systemowym „Aktywni” z POKL, w programach specjalnych są planowane do osiągnięcia mierniki ilościowe i efektywność zatrudnieniowa. Prowadzony jest miesięczny monitoring realizacji projektów z rezerwy ministra oraz ogólny monitoring z realizacji osób i wydatków Funduszu Pracy, POKL i rezerwy ministra. Sporządzane są osobne sprawozdania z osiągniętych wskaźników kosztowych i zatrudnieniowych projektów realizowanych z rezerwy ministra oraz z programów specjalnych. W powiecie brzeskim na przestrzeni ostatnich lat występuje najwyższa stopa bezrobocia w województwie opolskim – na koniec kwietnia 2014 r. wynosiła 21,3%. Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu przy planowaniu podziału środków Funduszu Pracy na dany rok kalendarzowy musi pogodzić zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy (największym popytem wśród pracodawców cieszą się staże oraz dotacje i refundacje nowych miejsc pracy) z dążeniami do osiągnięcia jak najwyższej efektywności zatrudnieniowej. Na przestrzeni ostatnich lat zgodnie z potrzebami lokalnego rynku największe środki są kierowane na staże (choć osiągnięta efektywność jest najniższa z realizowanych aktywnych form) oraz na dotacje i refundacje (przy tych formach występuje najwyższa efektywność). PUP w Brzegu celem podniesienia efektywności zatrudnieniowej po zakończeniu staży wprowadził karę umowną dla pracodawców, którzy na etapie składania wniosku deklarowali zatrudnienie po ukończeniu stażu. Przy rozpatrywaniu wniosków pracodawców o staże pod konkretne projekty w pierwszej kolejności są kwalifikowane wnioski pracodawców gwarantujących najdłuższe zatrudnienie (na czas nieokreślony, na okres 1-2 lat, na okres 6 m-cy a ostatecznie na okres 3 m-cy). Ze względów społecznych są rozpatrywane wnioski bez gwarancji zatrudnienia pod konkretne podania osób bezrobotnych (osoby w wieku +50, osoby bez kwalifikacji, osoby o zdezaktualizowanych kwalifikacjach, bez doświadczenia zawodowego, oddalone od rynku pracy (trudny i długotrwały dojazd do pracy lub brak dojazdu), niepełnosprawne. W ramach współpracy z gminami, innymi instytucjami użyteczności publicznej, Starostwem Powiatowym kierowane są osoby bezrobotne na staże do tych instytucji bez gwarancji zatrudnienia. (Urząd Skarbowy, Polski Czerwony Krzyż, Urząd Marszałkowski, urzędy miast i gmin, opieki społeczne, stowarzyszenia non profit). Jednostki te ze względu na określone procedury naboru nowych pracowników ogłaszają konkursy i nabory w miarę pozyskania funduszy na nowe etaty lub w przypadku wystąpienia wakatu. Z drugiej strony jednostki wymagają często min. 6 miesięcznego czy rocznego doświadczenia zawodowego, a to umożliwia młodym ludziom odbycie stażu w administracji. Formalne negocjacje z pracodawcami odbywają się przy doposażeniu nowych miejsc pracy ze środków PFRON natomiast w pozostałych przypadkach mają charakter nieformalny.

(dowód: akta kontroli str. 241-243)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Stałość zatrudnienia po upływie okresu tzw. trwałości formy aktywizacji.

Opis stanu
faktycznego

3.2.1. W wyniku analizy danych wygenerowanych z bazy Syriusz w dniach 15, 20-21 maja 2014 r. stwierdzono, iż liczba poszczególnych form aktywizacji, zakończonych w PUP²⁸ i finansowanych ze środków Funduszu Pracy w okresie objętym kontrolą wyniosła:

²⁸ zakończenie formy w danym okresie oznacza w przypadku:

- 2 744 staży, w tym 1 106 w 2011 r., 615 w 2012 r. oraz 1 023 w 2013 r.,
 - 1 296 szkoleń, w tym 407 w 2011 r., 439 w 2012 r. oraz 450 w 2013 r.,
 - 325 rozpoczęcia działalności gospodarczej, w tym 92 w 2011 r., 133 w 2012 r. oraz 100 w 2013 r.,
 - 450 doposażeń stanowisk pracy, w tym 130 w 2011 r., 189 w 2012 r. oraz 131 w 2013 r.,
 - 179 prac interwencyjnych, w tym 76 w 2011 r., 44 w 2012 r. oraz 59 w 2013 r.,
 - 442 robót publicznych, w tym 182 w 2011 r., 135 w 2012 r. oraz 125 w 2013 r.
- (dowód: akta kontroli str. 844-847, 1031)

3.2.2. Analiza danych z systemu Syriusz w zakresie skali wielokrotności stosowania różnych form wobec jednej osoby bezrobotnej wykazała, iż w latach 2011-2013 jednorazowo z jednej z form aktywizacji objętych szczegółowym badaniem skorzystało 2 782 osób, dwa razy - 791 osób, trzy razy - 200 osób, cztery razy - 70 osób, pięć razy - 26 osób, sześć razy - 8 osób, a 2 osoby skorzystały siedem razy z różnych form aktywizacji.

(dowód: akta kontroli str. 844-847, 1033)

3.2.3. W wyniku szczegółowego badania dokumentacji dotyczącej aktywizacji 11 osób²⁹, które w okresie objętym kontrolą wielokrotnie korzystały z różnych form aktywizacji stwierdzono, iż:

- dwie osoby podjęły zatrudnienie po odbyciu sześciu staży (J. Ł., A. P.³⁰),
- jedna osoba (G. B.) podjęła pracę na okres 20 dni (7-20 sierpień 2013 r.) po odbyciu pięciu staży (na dzień 3 czerwca 2014 r. ww. posiadała status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku, w trakcie szkolenia),
- jedna osoba podjęła zatrudnienie na okres od 1 grudnia 2011 r. do 6 czerwca 2012 r. po odbyciu trzech staży (R. S.), po czym skorzystała jeszcze z dwóch staży (na dzień analizy, tj. 3 czerwca 2014 r. osoba ta pobiera zasiłek stały),
- jedna osoba (J. T.) po odbyciu pięciu staży, z dniem 22 października 2013 r. zgłosiła brak gotowości z uwagi na wyjazd za granicę na okres co najmniej 10 dni. Pozostałe osoby, pomimo wielokrotnego korzystania z różnych form aktywizacji, do dnia kontroli (3 czerwca 2014 r.), nie zostały zatrudnione.

(dowód: akta kontroli str. 844-847, 1032, 1036-1050, 1068-1072)

Dyrektor PUP wyjaśnił: *Z wykazanych 11 osób (korzystających z więcej niż 3 form aktywizacji) w odniesieniu do 3 osób uzyskano efekt w postaci podjęcia zatrudnienia, J.A.E.jedna osoba podjęła pracę na okres 14 dni (7-20 sierpień 2013 r.) po odbyciu kilku staży. Pan R. S. mieszkaniec Grodkowa, jako osoba po 50 roku życia, podjął zatrudnienie na okres od 01 grudnia 2011 r. do dnia 06 czerwca 2012 r., tj. po odbyciu trzech staży. Po powrocie do PUP w Brzegu otrzymał zasiłek stały. Pani J. T. po odbyciu pięciu staży zgłosiła brak gotowości i wyjechała za granicę na okres co najmniej 10 dni i do dnia dzisiejszego nie zarejestrowała się ponownie w PUP. Reasumując Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu informuje, iż na badanych 11 osób 5 było efektywnych.*

(dowód: akta kontroli str. 1499-1500)

- staży i szkoleń – zakończenie udziału w tych formach (okresu zawieszenia),
 - podjęcia działalności gospodarczej, doposażenia stanowiska pracy, prac interwencyjnych i robót publicznych – datę ponownej rejestracji jako bezrobotne osób uczestniczących w tych formach
²⁹ 10% wszystkich osób, które w okresie objętym kontrolą korzystały z więcej niż trzech form aktywizacji, tj. M. W. (pięć szkoleń, staż oraz doposażenie stanowiska pracy), A. G. (pięć staży oraz roboty publiczne), B. L. (pięć staży oraz szkolenie), J. Ł.(sześć staży), L. M. (sześć staży), A. P. (sześć staży), G. B. (pięć staży), R. S. (pięć staży), J. S. (cztery staże oraz działalność gospodarcza), W. S. (cztery szkolenia i staż), J. T. (pięć staży).

³⁰ Jedynie na okres 13 dni (1-13 sierpień 2013 r.). Od 24 lutego 2014 r. bezrobotna podjęła pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

3.2.4. Analiza danych z systemu Syriusz pod kątem wielokrotności korzystania w jednym roku kalendarzowym³¹ z różnych (lub jednej) form aktywnych wykazała, iż w okresie objętym kontrolą wystąpiło 716 przypadków korzystania przez osoby bezrobotne z dwóch form, 59 przypadków - trzech form oraz 11 przypadków - czterech form aktywnych.

(dowód: akta kontroli str. 844-847, 1033)

3.2.5. Efektywność zatrudnieniowa staży oraz szkoleń wyliczona na podstawie danych w systemie Syriusz jako stosunek liczby osób wyrejestrowanych do 92 dni z tytułu podjęcia pracy³² do liczby osób, które ukończyły daną formę³³ w 2011 r. wyniosła odpowiednio 16% (177/1106) dla staży i 25,3% (103/407) dla szkoleń. Efektywność skorygowana o przypadki zarejestrowania się osoby jako bezrobotnej w okresie 3 miesięcy od wyrejestrowania³⁴ (15 przypadków dot. staży oraz 15 przypadków dot. szkoleń) wyniosła odpowiednio 14,7% i 21,6%, natomiast efektywność skorygowana o przypadki zarejestrowania się osoby jako bezrobotnej w okresie do 1 roku od wyrejestrowania³⁵ (55 przypadków dot. staży, 40 przypadków dot. szkoleń) wyniosła odpowiednio 11% i 15,5%.

W 2012 r. efektywność wg PUP dla staży i szkoleń wyniosła odpowiednio 18,9% (116/615) i 25,1% (110/439), natomiast efektywność skorygowana 1 wyniosła 16,6% i 21,0%, a efektywność skorygowana 2 wyniosła 10,1% i 13,4%.

W 2013 r. efektywność wg PUP dla staży i szkoleń wyniosła odpowiednio 20,8% (213/1023) i 19,1% (86/450), natomiast efektywność skorygowana 1 wyniosła 17,4% i 16,7%, a efektywność skorygowana 2 wyniosła 12,2% i 11,6%.

(dowód: akta kontroli str. 844-847, 1034)

3.2.6. Na podstawie danych wygenerowanych z systemu Syriusz stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą 108 osób, które ukończyły szkolenie lub staż³⁶ wyrejestrowane zostało w okresie do 92 dni od zakończenia formy, a następnie osoby te zarejestrowały się jako bezrobotne w okresie kolejnych 92 dni.

(dowód: akta kontroli str. 229, 844-847, 903)

W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji dotyczących 12 osób³⁷, w tym siedmiu korzystających ze stażu a pięciu ze szkoleń, stwierdzono, iż PUP posiada wiedzę na temat przyczyn ponownego zarejestrowania się tych osób w urzędzie w tak krótkim czasie (dwie osoby przerwały pracę za wypowiedzeniem, jedną umowę rozwiązano za porozumieniem stron, w siedmiu przypadkach upłynął okres na jaki została zawarta umowa, a w jednym przypadku nie doszło do zatrudnienia w związku z wycofaniem oferty przez pracodawcę).

(dowód: akta kontroli str. 230-232, 904-924)

Trzy osoby podjęły pracę, która związana była z ukończoną formą³⁸, a trzy osoby ukończyły szkolenie w zakresie aktywnego poszukiwania pracy. Osoby te, za wyjątkiem S. K., włączone zostały do statystyki dotyczącej efektywności zatrudnieniowej.

(dowód: akta kontroli str. 230-232, 904-924, 1051-1067)

³¹ Wg daty zakończenia danej formy.

³² Wg tego systemu kategoria PC.

³³ Dalej: Efektywność wg PUP.

³⁴ Dalej: Efektywność skorygowana 1.

³⁵ Dalej: Efektywność skorygowana 2.

³⁶ 64 osoby ukończyły staż, 44 ukończyły szkolenie.

³⁷ M. G., K. H., S. K., M. M., A. P., M. S., K. T., J. I., A. K., M. M., J. O., M. P.

³⁸ M. P.: szkolenie jako sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, podjęcie pracy w zakresie promocji artykułów spożywczych. S. K.: staż i podjęcie pracy jako technik prac biurowych. M. G.: staż jako technik prac biurowych, podjęcie pracy jako archiwista.

3.2.7. W okresie objętym kontrolą 81 osób bezrobotnych korzystało z trzech lub więcej staży u tego samego organizatora, w tym 16 osób z czterech, 7 osób z pięciu, a 1 osoba z sześciu staży.

(dowód: akta kontroli str. 844-847, 1067)

W celu dokonania oceny, czy staż miał miejsce na tym samym lub bardzo podobnym stanowisku, szczegółowym badaniem objęto dokumentację 12 osób bezrobotnych, które kilkakrotnie odbywały staż u jednego organizatora³⁹. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono przypadki odbywania stażu na tym samym stanowisku, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Ponadto ustalono, iż organizator stażu korzystał z możliwości, określonej w § 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu i wskazywał konkretną osobę do odbycia stażu – w pierwszym i w każdym kolejnym wniosku, o którym mowa w § 1 tego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 1067-1087)

3.2.8. W latach 2011-2013 dwunastu organizatorów zorganizowało co najmniej 20 staży⁴⁰, tj. PUP (164), Starostwo Powiatowe w Brzegu (140), Komenda Powiatowa Policji w Brzegu (61), Urząd Miejski w Grodkowie (43), Zarząd Dróg Powiatowych w Brzegu (35), Urząd Skarbowy w Brzegu (34), Brzeskie Centrum Handlowe Marko spółka komandytowa (28), Urząd Miasta Brzeg (28), Brzeskie Stowarzyszenie Chorych na SM (24), Brzeskie Centrum Handlowe Marko Zakład Pracy Chronionej spółka jawna (31), Dom Pomocy Społecznej w Jędrzejowie (21), Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 w Grodkowie (20).

W wyniku badania dokumentacji staży dotyczących dwóch pracodawców organizujących staże o niskiej efektywności⁴¹ wg danych z systemu Syriusz, tj. Brzeskiego Centrum Handlowego Marko spółki komandytowej (3,57%) oraz Brzeskiego Centrum Handlowego Marko Zakład Pracy Chronionej spółki jawnej (4,76%) stwierdzono, iż:

- w przypadku pierwszej ze spółek, z 28 osób odbywających staż w okresie objętym kontrolą siedem osób zostało zatrudnionych u organizatora stażu, a dwie u innych pracodawców, w związku z czym faktyczna efektywność wyniosła 32,14%⁴²,

- w przypadku drugiej ze spółek, z 21 osób odbywających staż w okresie objętym kontrolą 11 osób zostało zatrudnionych u organizatora stażu, a dwie u innych pracodawców, w związku z czym faktyczna efektywność wyniosła 61,9%⁴³.

(dowód: akta kontroli str. 848-902)

3.2.9. Wg danych z systemu Syriusz wg stanu na dzień 20 maja 2014 r., 46 osób skorzystało z dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i w ciągu trzech miesięcy od jej zakończenia, ponownie zarejestrowało się w PUP. Na podstawie dokumentacji dotyczącej losowo wybranych 10 takich osób stwierdzono, iż osoby te uznano za efektywnie zaktywizowane, z dniem przekazania dotacji. We wszystkich przypadkach ponowna rejestracja tych osób w rejestrze bezrobotnych nastąpiła po upływie okresu obowiązywania umowy (1 rok).

³⁹ Osoby, które w okresie objętym kontrolą korzystały z największej liczby staży (min. trzech) z uwzględnieniem znacznej długości tych staży.

⁴⁰ Zakończonych do 31 grudnia 2013 r. .

⁴¹ Relacja liczby staży do liczby osób wyrejestrowanych do 92 dni po zakończeniu stażu.

⁴² Różnica efektywności wynikała m.in. z faktu, iż w bazie Syriusz dla czterech osób status określono jako PCH – podjęcie pracy w zakładzie pracy chronionej, dla jednej osoby jako PFR – podjęcie pracy w ramach środków PFRON, natomiast dwie osoby podjęły pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

⁴³ Różnica efektywności wynikała m.in. z faktu, iż w bazie Syriusz dla czterech osób status określono jako PCH – podjęcie pracy w zakładzie pracy chronionej, dla sześciu osób data zakończenia stażu była taka sama jak data podjęcia zatrudnienia, natomiast jedna osoba podjęła pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

(dowód: akta kontroli str. 928, 931-933)

3.2.10. Na podstawie danych z systemu Syriusz stwierdzono również, iż 31 osób zrezygnowało z zatrudnienia w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy w okresie do 90 dni od jej rozpoczęcia. Na podstawie dokumentacji 10⁴⁴ losowo wybranych osób stwierdzono, iż osoby te, zaliczone zostały jako efektywnie zatrudnione tj. po przyznaniu środków z Funduszu Pracy i zatrudnieniu osoby bezrobotnej. Przyczynami zakończenia ww. formy przez ww. osoby było m.in. dyscyplinarne bądź na mocy porozumienia stron rozwiązanie umowy o pracę. Wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Usług Rynku Pracy w zakresie sposobu liczenia efektywności zatrudnieniowej ww. form przedstawiono w pkt 3.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 927, 931-933)

3.2.11. W okresie objętym kontrolą 188 osób zarejestrowało się jako osoby bezrobotne w terminie do 92 dni od dnia rozpoczęcia robót publicznych i prac interwencyjnych. Szczegółowe badanie dokumentacji 10 osób⁴⁵ wykazało, iż czas uczestnictwa tych osób w danej formie wg danych systemu Syriusz nie był okresem wynikającym z zawartej umowy o pracę. Główną przyczyną ponownego zarejestrowania się tych osób było rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron oraz zwolnienie dyscyplinarne osób bezrobotnych. PUP nie zaliczył tych przypadków do form efektywnych zatrudnieniowo.

(dowód: akta kontroli str. 925-926, 931-933)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Z objętej szczegółowymi badaniami grupy 12 osób⁴⁶, które kilkakrotnie odbywały staż u tego samego organizatora⁴⁷ stwierdzono jeden przypadek ponownego odbywania stażu przez osobę bezrobotną na tym samym stanowisku pracy. J. Ł. pomimo, iż w okresie od 25 lipca 2011 r. do 30 listopada 2011 r. odbyła staż w Wydziale Komunikacji i Drogownictwa w Grodkowie Starostwa Powiatowego w Brzegu na stanowisku technika administracji, to w okresie od 3 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r. ponownie odbywała staż u ww. organizatora na tym samym stanowisku. Naruszało to § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie staży, zgodnie z którym bezrobotny nie może odbywać ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywał staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub przygotowanie zawodowe dorosłych.

(dowód: akta kontroli str. 1068-1086, 1101-1112, 1126-1137)

W odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego J. Ł. pomimo, iż w okresie od 25 lipca 2011 r. do 30 listopada 2011 r. odbyła staż w Wydziale Komunikacji i Drogownictwa w Grodkowie Starostwa Powiatowego w Brzegu na stanowisku technika administracji, to w okresie od 3 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r. ponownie odbywała staż u ww. organizatora na tym samym stanowisku*, Dyrektor PUP wyjaśnił: *Odnosnie okresu stażu, to został on uzależniony od kategorii osób, dla*

⁴⁴ G. I., M. W., M. N-S., K. P., J. M., M. B., J. Ś., M. M., A. S., A. P.

⁴⁵ Pięć osób w zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych (B. W., S. F., B. G., A. K., A. T.) oraz pięć osób zatrudnionych w ramach robót publicznych (W. W., J. F., A. M., S. Z., K. H.).

⁴⁶ Osoby, które w okresie objętym kontrolą korzystały z największej ilości staży (min. trzech) z uwzględnieniem znacznej długości tych staży.

⁴⁷ A. P. sześć staży w PUP, L. J. pięć staży w PUP, S. F., pięć staży w PUP, E. P., pięć staży w PUP, J. Ł., pięć staży w Starostwie Powiatowym w Brzegu, L. M., pięć w Starostwie Powiatowym w Brzegu; A. P., cztery staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu, O. B., cztery staże w PUP; U. K-K., cztery staże w PUP, A. R-M., cztery staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu, A. B., cztery staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu oraz jeden staż w PUP, I. S., trzy staże w PUP.

których jest organizowany. I tak, wszyscy bezrobotni, o których jest mowa w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mogą zostać skierowani do odbycia stażu na okres do 6 miesięcy, natomiast bezrobotni do 25 roku życia, a także bezrobotni, którzy nie ukończyli 27. roku życia, do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej - na okres do 12 miesięcy. Ustawa zatem wskazuje, iż umowę o staż zawiera się na okres od 3 do 12 miesięcy. Zgodnie z komentarzem do w/w ustawy możliwe jest wydłużenie tego okresu stosownym aneksem do umowy, nie ma także przeszkód by nastąpiło to na mocy nowej umowy, np. łączny staż dla bezrobotnego do 25 roku życia wynosi 12 m-cy: 6 m-cy jako technik administracji od lipca 2011 r. do listopada 2011 r. a następnie uzupełnienie okresu i staż 6 m-cy jako technik administracji na przełomie 2012/2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1494-1496, 1500)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę, że w przypadku wszystkich 12 osób, pomimo iż nazwy stanowisk oraz kody zawodów⁴⁸ nie były identyczne, to rodzaj uzyskanych umiejętności powtarzał się lub był bardzo zbliżony zarówno w poszczególnych programach stażu, jak też w sprawozdaniach z ich przebiegu. Zdaniem NIK nie pozwoliło to na nabycie przez stażystów unikalnych umiejętności, różniących się od siebie w sposób istotny i tym samym stwarzało ryzyko nieefektywanego wydatkowania środków z Funduszu Pracy.

Jak ustalono:

a) J. Ł. odbyła łącznie pięć staży w Wydziale Komunikacji i Drogownictwa w Grodkowie Starostwa Powiatowego w Brzegu, których długość przekroczyła 26 miesięcy, tj.: w okresie od 17 stycznia 2011 r. do 17 lipca 2011 r. jako technik prac biurowych; w okresie od 10 stycznia 2012 r. do 9 lipca 2012 r. jako pracownik kancelaryjny; w okresie od 25 marca 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r. jako doradca klienta; w okresie od 25 lipca 2011 r. do 30 listopada 2011 r. i od 3 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r. jako technik administracji. Zgodnie z programem pierwszego stażu ww. osoba miała nabyć umiejętność organizacji własnego stanowiska pracy oraz umiejętności organizatorskie, natomiast zgodnie ze sprawozdaniem z tego stażu uzyskała umiejętność współpracy z klientem, zakładania teczek, obsługi komputera, wydawania stosownych dokumentów oraz wysyłki korespondencji. Pomimo to, ww. osobę skierowano na kolejny staż, podczas którego nabywała identyczne umiejętności, jak we wcześniejszym stażu. Również podczas trzech kolejnych staży J. Ł. nabywała te same umiejętności w zakresie prowadzenia kancelarii wydziałowej. Organizator stażu wskazał J. Ł. do odbycia stażu w drugim, trzecim i czwartym wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 1089-1152)

b) I. S. odbyła trzy staże w Wydziale Usług Rynku Pracy PUP, których długość przekroczyła 24 miesiące, tj.: w okresie od 5 września 2011 r. do 4 września 2012 r. na stanowisku pracownika biurowego; od 19 listopada 2012 r. do 18 maja 2013 r. na stanowisku pracownika kancelaryjnego oraz od 21 maja 2013 r. do 20 listopada 2013 r. na stanowisku technika administracji. Podczas pierwszego stażu ww. osoba bezrobotna miała uzyskać m.in. umiejętność w zakresie organizacji własnej pracy, współpracy z innymi komórkami w PUP, stosowania się do zasad obiegu dokumentów, prowadzenia rozmów służbowych, systematyczności i terminowości wykonywania zadań. Podczas kolejnego stażu jako uzyskane umiejętności wskazywano korzystanie z instrukcji kancelaryjnej, wysyłkę pism do klientów, udzielanie informacji w zakresie spraw realizowanych przez PUP, obsługę urządzeń

⁴⁸ Na podstawie rozporządzenia MPiPS z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów.

biurowych. Podczas trzeciego z kolei stażu ww. osoba ponownie nabywała umiejętność organizacji swojej pracy, udzielania informacji klientom, obsługi urzędów biurowych, prowadzenia korespondencji i rozmów służbowych, systematyczności i terminowości wykonywania zadań, które miała nabyć podczas poprzednich staży. (dowód: akta kontroli str. 1153-1164)

c) A. B. odbył łącznie trzy staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu⁴⁹, których długość przekroczyła 17 miesięcy, tj.: w okresie od 7 stycznia 2011 r. do 6 lipca 2011 r. jako technik geodeta; w okresie od 8 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. jako pracownik obsługi klienta; w okresie od 16 stycznia 2012 r. do 16 lipca 2012 r. jako inspektor ds. budownictwa. Pomimo zmiany nazwy stanowiska podczas pierwszych dwóch staży A. B. nabył te same umiejętności (organizacja własnego stanowiska pracy, prowadzenia korespondencji urzędowej oraz umiejętność obsługi klienta), a podczas trzeciego podobne do dwóch poprzednich, tj. związane z prowadzeniem korespondencji i sporządzaniem pism oraz obsługą urzędów biurowych (ksero, drukarka, fax). Zaznaczyć przy tym należy, iż stażysta nie nabył żadnych charakterystycznych umiejętności, o których mowa rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego⁵⁰ przewidzianych dla stanowiska technik geodeta. Organizator stażu wskazał A.B. do odbycia stażu w pierwszym i trzecim wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 1165-1202)

d) A. R.-M. odbyła łącznie cztery staże w Wydziale Finansowo-Budżetowym Starostwa Powiatowego w Brzegu, których długość przekroczyła 23 miesiące, tj.: w okresie od 10 stycznia 2011 r. do 9 lipca 2011 r. jako pomoc księgowej; w okresie od 13 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. jako specjalista ds. finansowych; w okresie od 10 stycznia 2012 r. do 9 lipca 2012 r. jako specjalista ds. rachunkowości oraz w okresie od 3 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r. jako technik administracji. Podczas pierwszego stażu A. R.-M. zapoznała się z dokumentacją związaną z prowadzeniem podstawowych operacji księgowych, obiegiem dokumentów, przygotowywała dokumenty do archiwizacji, dekretowała dokumenty związane z dochodami za usługi geodezyjne, księgowała rachunki i wyciągi bankowe, przekazywała środki na odpowiednie konta, obsługiwała urządzenie biurowe. A. R.-M. ww. zadania z zakresu księgowości wykonywała również podczas wszystkich kolejnych staży⁵¹, co świadczy o tym, że zmieniała się tylko nazwa stanowiska a zakres wykonywanych i nabywanych umiejętności pozostawał ten sam. Organizator stażu wskazał A. R.-M. do odbycia stażu w pierwszym i każdym kolejnym wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 1203-1254)

d) U. K.-K. odbyła łącznie cztery staże w filii PUP w Grodkowie, których długość przekroczyła 23 miesiące: w okresie od 11 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. jako pracownik kancelaryjny; w okresie od 3 stycznia 2012 r. do 2 lipca 2012 r. jako doradca klienta; w okresie od 4 lipca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. jako technik prac biurowych oraz od 3 stycznia 2013 r. do 2 lipca 2013 r. jako sekretarka. Do zadań każdego ze staży należało zapoznanie się z przepisami z zakresu BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony danych osobowych, ustawy o promocji zatrudnienia, obsługa systemu Syriusz, współpraca z innymi działami PUP. Ponadto w trzech

⁴⁹ Dwa w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami oraz jeden w Wydziale Budownictwa.

⁵⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 7, dalej: rozporządzenie MEN w sprawie klasyfikacji zawodów (wykonywanie pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywanie wyników pomiarów, obsługa geodezyjna inwestycji budowlanych, wykonywanie prac geodezyjnych związanych z katastrzem i gospodarką nieruchomościami).

⁵¹ Dodatkowo podczas trzeciego w kolejności stażu przygotowywała dokumentację do organu egzekucyjnego.

pierwszych stażach ww. osoba nabywała umiejętności pracy w dziale pośrednictwa pracy, a w pierwszym i ostatnim umiejętność pracy w sekretariacie.

(dowód: akta kontroli str. 1255-1270)

e) O. B. odbyła łącznie cztery staże w Wydziale Rejestracji i Świadczeń PUP, których długość przekroczyła 24 miesiące: w okresie od 13 września 2010 r. do 12 marca 2011 r. jako archiwista; w okresie od 14 marca 2011 r. do 8 września 2011 r. jako specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych; w okresie od 4 października 2012 r. do 3 kwietnia 2013 r. jako doradca klienta oraz od 8 kwietnia 2013 r. do 7 października 2013 r. jako pracownik kancelaryjny. Do zadań każdego ze staży należało zapoznanie się z przepisami z zakresu BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony danych osobowych, ustawy o promocji zatrudnienia, obsługa systemu Syriusz, współpraca z innymi działami PUP.

(dowód: akta kontroli str. 1271-1287)

f) A. P. odbyła cztery staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu (w tym trzy w Wydziale Komunikacji i Drogownictwa), których długość przekroczyła 26 miesięcy, tj.: w okresie od 2 czerwca do 30 listopada 2011 r. jako technik prac biurowych; w okresie od 9 stycznia do 31 grudnia 2012 r. jako pracownik kancelaryjny; w okresie od 25 stycznia do 24 lipca 2013 r. jako technik drogowictwa oraz od 7 sierpnia do 19 września 2013 r. jako technik transportu drogowego. Zadania wykonywane podczas wszystkich staży miały charakter pracy biurowej i powielaly się w kolejnych stażach, w szczególności przygotowywanie i wysyłka korespondencji, prowadzenie ewidencji opłat, przekazywanie akt do archiwum itp. Stażystka nie nabyła żadnych umiejętności technicznych z zakresu drogowictwa o których mowa w rozporządzeniu *MEN w sprawie klasyfikacji zawodów*, tj. wykonywania robót drogowych, organizacji robót związanych z budową i utrzymaniem dróg i obiektów mostowych, sporządzania kosztorysów oraz przygotowywanie dokumentacji przetargowej, eksploatacji środków transportu drogowego, organizacji przewozu środkami transportu drogowego. Zaznaczyć przy tym należy, iż pomimo nie przedłożenia sprawozdania z przebiegu stażu odbywanego jako technik prac biurowych⁵², PUP kierował A. P., na kolejne staże.

(dowód: akta kontroli str. 1288-1343)

g) L. M. odbył cztery staże w Sekcji Gospodarczej Zarządu Dróg Powiatowych w Brzegu, których długość przekroczyła 20 miesięcy, tj.: od 3 stycznia do 2 lipca 2011 r. jako portier, od 8 lipca do 30 listopada 2011 r. jako goniec, od 27 marca do 26 września 2012 r. jako pracownik prac dorywczych, od 1 października 2012 r. do 1 stycznia 2013 r. jako pracownik ochrony fizycznej bez licencji, od 3 do 30 stycznia 2013 r. jako pracownik gospodarczy⁵³. Podczas pierwszego stażu ww. osoba miała nabyć umiejętność nadzoru terenu wokół i wewnątrz obiektu, reagowania na sytuacje niebezpieczne i powiadamiania odpowiednich jednostek ratunkowych oraz prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną. Podobne czynności stażysta wykonywał jako pracownik ochrony, a obsługa korespondencji i przesyłek była zadaniem wyszczególnionym również dla stanowiska pracownika prac dorywczych. Zaznaczyć przy tym należy, iż PUP skierował L. M. na kolejny staż, pomimo że, osoba ta nie przedłożenia sprawozdania z przebiegu stażu odbywanego jako pracownik prac dorywczych⁵⁴.

⁵² Wezwanie do dostarczenia sprawozdania oraz opinii Nr PR.4251/271/PF/2013 z dnia 7 grudnia 2011 r.

⁵³ Zgodnie z zawartą umową staż miał odbyć się w okresie od 3 stycznia do 7 lipca 2013 r. Z dniem 1 lutego 2013 r. osoba ta zrezygnowała ze stażu i wyrejestrowała się z ewidencji bezrobotnych z uwagi na podleganie na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników.

⁵⁴ Wezwanie do dostarczenia sprawozdania Nr PR.4251/164/FP/2012 z dnia 19 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1343-1403)

h) S. F. uczestniczyła w pięciu stażach w Wydziale Rejestracji i Świadczeń PUP, których długość przekroczyła 33 miesiące, tj.: od 6 września 2010 r. do 15 lipca 2011 r. jako technik prac biurowych, od 18 lipca 2011 r. do 17 stycznia 2012 r. jako specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych, od 24 stycznia do 23 lipca 2012 r. jako technik administracyjny, od 1 sierpnia 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. jako doradca klienta oraz od 4 lutego do 30 czerwca 2013 r. jako pracownik kancelaryjny. W ramach pierwszego z ww. staży S. F. zapoznała się z przepisami z zakresu BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony danych osobowych, ustawy o promocji zatrudnienia, zapoznała się z obsługą systemu Syriusz, urządzeń biurowych oraz osób bezrobotnych a także współpracowała z innymi działami PUP. Ww. zadania powtarzały się w dwóch następnych stażach. Ponadto w trzech pierwszych stażach ww. osoba nabywała umiejętności pracy w dziale pośrednictwa pracy, a w pierwszym i ostatnim umiejętność pracy w sekretariacie.

(dowód: akta kontroli str. 1404-1422)

i) E. P. odbyła pięć staży w PUP, w tym cztery w Wydziale Rejestracji i Świadczeń, których długość przekroczyła 27 miesięcy, tj.: od 1 grudnia 2010 r. do 1 czerwca 2011 r. na stanowisku pracownika kancelaryjnego, od 3 czerwca do 30 listopada 2011 r. na stanowisku technika prac biurowych, od 2 grudnia 2011 r. do 1 czerwca 2012 r. jako specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych, od 4 czerwca do 3 grudnia 2012 r. jako doradca klienta oraz od 5 grudnia 2012 r. do 5 marca 2013 r. jako pośrednik pracy. W ramach pierwszego z ww. staży E. P. miała zapoznać się z przepisami z zakresu BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony danych osobowych, ustawy o promocji zatrudnienia, obsługą systemu Syriusz, obsługą urządzeń biurowych, obsługą osób bezrobotnych oraz współpracą z innymi działami PUP. Identyczne zadania określono w kolejnym stażu na stanowisku technika prac biurowych. Bardzo podobne zadania wynikały również z programów stażu jako doradca klienta oraz pośrednik pracy, tj. zapoznanie z przepisami prawa, obsługa interesantów oraz obsługa systemu Syriusz. W ramach stażu jako specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych, poza ww. zadaniami ww. osoba miała weryfikować i wydawać zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.

(dowód: akta kontroli str. 1424-1443)

j) L. J. odbyła pięć staży w Wydziale Usług Rynku Pracy PUP, których długość przekroczyła 35 miesięcy, tj.: od 12 lipca 2010 r. do 25 czerwca 2011 r. jako technik administracji, od 27 czerwca do 31 grudnia 2011 r. jako specjalista ds. szkoleń, od 2 stycznia do 1 lipca 2012 r. jako specjalista ds. rozwoju, od 3 lipca do 31 grudnia 2012 r. jako analityk pracy, oraz od 2 stycznia do 1 lipca 2013 r. jako pośrednik pracy. W ramach pierwszego ze staży, bezrobotna miała zapoznać się z przepisami prawnymi, nabyć umiejętność obsługi urządzeń biurowych, przygotowywania zaproszeń na spotkania informacyjne, sporządzania wysyłki pocztowej, współpracy z innymi stanowiskami i wydziałami oraz obsługi bezrobotnych, systemu Syriusz i archiwizowania dokumentów. Podczas kolejnych staży ww. osoba wykonywała bardzo podobne czynności. Dodatkowo jako specjalista ds. szkoleń oraz specjalista ds. rozwoju zawodowego m.in. diagnozowała potrzeby szkoleniowe osób i organizacji, prowadziła dokumentację szkoleniową. również w ostatnim z ww. staży, L. J. ponownie zapoznawała się z wszystkimi ww. przepisami, nabywała umiejętność obsługi systemu Syriusz, przygotowywała korespondencję do wysyłki, archiwizowała dokumenty i współpracowała z innymi wydziałami.

Zaznaczyć przy tym należy, iż PUP kierował L. J. na kolejne staże, pomimo iż, osoba ta nie przedłożenia sprawozdań z przebiegu odbytych staży⁵⁵.

(dowód: akta kontroli str. 1444-1465)

k) A. P. odbyła sześć staży w PUP, których łączna długość przekroczyła 36 miesięcy, tj.: w Wydziale Rejestracji i Świadczeń od 7 lipca 2010 r. do 6 stycznia 2011 r. jako pracownik kancelaryjny, od 10 stycznia do 9 lipca 2011 r. na stanowisku specjalisty ds. ubezpieczeń zdrowotnych oraz od 12 stycznia do 11 lipca 2012 r. na stanowisku doradcy klienta, w Wydziale Organizacyjno-Prawnym od 11 lipca do 30 listopada 2011 r. na stanowisku sekretarki, w Wydziale Finansowo-Księgowym od 23 lipca 2012 r. do 22 stycznia 2013 r. jako księgowa oraz od 28 stycznia do 27 lipca 2013 r. jako technik rachunkowości. Zakres nabywanych umiejętności nie różnił się istotnie podczas staży odbywanych w danym Wydziale PUP, tj. w Wydziale Finansowo-Księgowym umiejętności z zakresu rachunkowości, natomiast w Wydziale Rejestracji i Świadczeń obsługa urządzeń biurowych i komputera, obsługa korespondencji, obsługa osób bezrobotnych oraz współpraca z innymi stanowiskami i wydziałami PUP. Zaznaczyć przy tym należy, iż pomimo nieprzedłożenia sprawozdań z przebiegu stażu odbywanych jako sekretarka oraz specjalista ds. ubezpieczeń społecznych⁵⁶, PUP kierował A. P. na kolejne staże.

(dowód: akta kontroli str. 1466-1489)

Dyrektor PUP wyjaśnił: *Osoby bezrobotne odbywały staż w zawodach zgodnie z rozporządzeniem ministra pracy i polityki społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537) z późniejszymi zmianami przy istniejących stanowiskach i zespołach w PUP. Zawody były każdorazowo dostosowane do potrzeb i poziomu kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia osób wnioskujących o możliwość odbywania stażu w PUP. Zgodnie, ze wspomnianym rozporządzeniem, zawody w których osoby bezrobotne odbywały staż mieszczą w wielkiej grupie klasyfikacji zawodowych (załącznik nr 1). Wyjaśniam, że „Klasyfikacja” jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe. Zawód zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. Specjalność jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki. Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych. W grupie wielkiej np. Pracowników Biurowych która ma w swoim zbiorze 4 grupy duże zawodów 8 średnich, 27 elementarnych, 68 specjalistycznych i 2 poziomy kwalifikacji. Te zawody bardzo różnią się między sobą ale mają też wspólną cechę*

⁵⁵ Wezwanie do dostarczenia sprawozdań Nr PR.4251/1/0331/2011 z dnia 27 czerwca 2011 r. oraz wezwanie nr PR.4251/12.3,12.306,13.2/FP/2013 z dnia 25 września 2013 r.

⁵⁶ Wezwanie do dostarczenia sprawozdania Nr PR.4251/6/FP/2011 z dnia 22 lipca 2011 r. oraz wezwanie nr PR.4251/355/FP/2011 z dnia 5 grudnia 2011 r.

wielkiej grupy zawodowej. Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu. Do tej grupy należą min. pracownik kancelaryjny, technik prac biurowych, technik rachunkowości, pracownik do spraw ubezpieczeń społecznych. Stąd też może zachodzić mylne wrażenie, że osoby nie nabywają innych umiejętności przypisanych do konkretnego zawodu a jedynie utrwalają nabyte już umiejętności uniwersalne dla tej grupy 4 np. pracownika biurowego, kancelaryjnego, administracyjnego nie mniej jednak równocześnie nabywają umiejętności i wiedzy specyficznej dla danego konkretnego zawodu i stanowiska. Wszystkie osoby, które odbywały kilkakrotnie staż zostały uznane i zaliczone do osób wymagających szczególnego przystosowania do potrzeb rynku pracy. Dla stanowiska pomoc administracyjna nie określono kodu zawodu w wykazie zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów i specjalności wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z dnia 17 maja 2010 r.). W związku z tym PUP przy organizacji staży w urzędzie posiłkował się stanowiskami najbardziej zbliżonymi do zawodu „pomoc administracyjna” Stosowanie w/w kodów zawodów umożliwiło odbywanie stażu na stanowiskach pomocniczych i nadzór kadry zarządzającej, która pełniła funkcję opiekunów stażystów. Zgodnie z definicją staż jest to nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Jeżeli PUP nie może przedstawić bezrobotnemu propozycji odpowiedniej pracy, to nie ma przeszkód prawnych, aby skierować bezrobotnego do odbycia stażu. Jednakże ostateczna decyzja w indywidualnych sprawach każdorazowo była podejmowana na wniosek bezrobotnego po analizie jego predyspozycji fizyczno-umysłowo-zdrowotnych.

(dowód: akta kontroli str. 1490-1503)

Ponadto Dyrektor PUP wyjaśnił: Osoby bezrobotne ubiegające się o staż w PUP w Brzegu występowały z wnioskami o przyjęcie na staż. Każdy wniosek rozpatrywany był indywidualnie z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności danej osoby, sytuacji społecznej (np. samotne matki wychowujące dziecko). Pośrednik pracy badał czy istnieje podstawa prawna skierowania zainteresowanej osoby na staż (spełnienie warunków ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy art. 49). Wnioski osób bezrobotnych po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora PUP były realizowane. W jednostkach budżetowych, samorządowych kierowano na kolejne staże zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Staż można odbywać u tego samego Pracodawcy/Organizatora stażu lecz na innym stanowisku. Na każdym stażu, stażysta zapoznawał się z przepisami BHP i p.poż., gdyż było to inne stanowisko. Każdorazowo stażysta był kierowany do lekarza medycyny pracy w celu stwierdzenia zdolności do odbywania stażu na konkretnym stanowisku. Ochrona danych osobowych jest istotna w pracy urzędu, a zatem każdorazowo stażysty byli zapoznawani z przepisami w tym zakresie. Rodzaj umiejętności uzyskiwanych w trakcie stażu, przy podobnych stanowiskach będzie podobny, nie identyczny, gdyż realizując zadania w instytucjach budżetowych na stanowiskach biurowych zakresy czynności będą ze sobą zbieżne. [...] ⁵⁷. osoba z grupą niepełnosprawności odbywała staż w Wydziale Usług Rynku Pracy. Ze względu na niepełnosprawność i niedostosowanie do rynku pracy oraz trudności w znalezieniu zatrudnienia osoba bezrobotna została skierowana na staż ponownie. Ostateczna decyzja

⁵⁷ Wyłączenie danych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

o skierowaniu każdorazowo była podejmowana na wniosek osoby bezrobotnej po analizie jej predyspozycji fizyczno-umysłowo-zdrowotnych. Rodzaj wykonywanych zadań i uzyskiwanych umiejętności i kwalifikacji był zbliżony, gdyż zakresy czynności w administracji są ze sobą zbieżne i wykonywane czynności się powtarzają. A. B. odbył trzy staże w Starostwie Powiatowym w Brzegu lecz zakres pracy stażysty był określony w programie stażu i dotyczył określonych stanowisk. Program stażu był podobny lecz nie identyczny. W pracy biurowej stażysta zajmował się obsługą programów geodezyjnych, organizacją własnego stanowiska pracy, obsługą klienta, prowadzeniem korespondencji. Wykonywał pracę pod nadzorem opiekuna, który udzielał mu wskazówek jak powinien prowadzić postępowanie itp. a opiekunem stażysty był pracownik Starostwa w Wydziale Geodezji. A. R-M odbywając staże w Starostwie Powiatowym, w dniu 19 lutego 2014 r. zgłosiła podjęcie pracy i została wyrejestrowana z ewidencji bezrobotnych. Odbywając staż w Wydz. Finansowo-Budżetowym podobnie zapoznawała się z pracą w Wydziale wykonując zadania z zakresu księgowości. Wynika z tego, iż osoba nie opanowała w stopniu samodzielnym czynności z zakresu objętego programem stażu i występowała z kolejnym wnioskiem. Brak propozycji pracy jak również wnioskowanie o kolejny staż spowodowało kolejne skierowanie i podjęcie stażu. Ponadto stażysta może brać udział w konkursach i ubiegać się o zatrudnienie z chwilą ogłoszenia konkursu. U. K-K, wyjaśnienie Kierownika Filii w Grodkowie z dnia 24.06.2014 r. w załączeniu. [...]⁵⁸ osoba bezrobotna, samotnie wychowująca matka dziecko do lat 18, odbywała staż w Wydziale Rejestracji i Świadczeń. Została skierowana, gdyż każdorazowo zwracała się z podaniem do Dyrektora, przedstawiając swoją sytuację i brak możliwości podjęcia pracy. Zakresy czynności na kolejnych stażach były podobne, gdyż zakres pracy na stanowiskach biurowych jest zbieżny. Ochrona danych osobowych jest bardzo ważną częścią pracy urzędu więc za każdym razem było to ujmowane w programach stażu. Dnia 14 stycznia 2014 r. podjęła pracę w jednostce budżetowej. A. P. osoba, która odbywała staż w Starostwie Powiatowym w Brzegu, kierowana była zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odbywając staże zgodnie z programami stażu przygotowanymi przez Starostwo Powiatowe pod nadzorem opiekuna, który przekazuje fachową wiedzę w Wydziale Komunikacji i Drogownictwa. Pan L. M. odbył staże w Sekcji Gospodarczej Zarządu Dróg Powiatowych każdy na innym stanowisku. W/w bezrobotny jest w wieku pow. 60 lat. Od dnia 01 lutego 2014 r. wyłączył się z ewidencji PUP w związku z podjęciem programu aktywizacyjnego i podleganiu ubezpieczeniu społecznemu. Osoba bezrobotna [...]⁵⁸ -kierowana na staż z warunku: osoba bezrobotna do 25 roku życia oraz samotnie wychowująca dziecko do 18 roku życia. Posiada wykształcenie średnie-kierunek zarządzanie informacją. PUP dostrzegł niedopasowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy. Staż dawał bezrobotnej możliwości zdobycia dodatkowych umiejętności, które w przyszłości pozwoliłyby odnaleźć się na rynku pracy. Samotna matka, za każdym razem zwracała się z podaniem o skierowanie do odbycia stażu. Na każdym stanowisku osoba była zapoznawana z przepisami bhp i p.poż, gdyż było to inne stanowisko. Ochrona danych osobowych jest bardzo ważną częścią pracy urzędu i za każdym razem było to ujmowane w programie stażu. Osoba bezrobotna E. P. -kierowana na staż z warunku: osoba długotrwale bezrobotna oraz po urodzeniu dziecka nie podjęła zatrudnienia. Posiada wykształcenie wyższe, kierunek elektrotechnika. PUP dostrzegł niedopasowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy. Bezrobotna deklarowała chęć zdobycia doświadczenia w administracji z uwagi na brak ofert pracy w zawodzie. Kolejne staże pozwoliły na zdobycie umiejętności i doświadczenia w pracy w administracji, co w efekcie dało możliwość podjęcia

⁵⁸ Wyłączenie danych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

zatrudnienia w tutejszym urzędzie od dnia 06 września 2013 r. wskutek naboru na wolne stanowisko urzędnicze. Osoba bezrobotna L. J.-skierowana na staż z warunku: osoba do 25 roku życia, bez doświadczenia zawodowego. Wyjaśnienia-str. pierwsza niniejszego pisma. [...] ⁵⁹ -osoba bezrobotna w wieku +45, kierowana na staż z warunku: osoba niepełnosprawna z orzeczoną stopniem niepełnosprawności (lekkim, umiarkowanym). Ze względu na orzeczoną niepełnosprawność osoba wymagająca dużego nakładu pracy ze strony opiekuna. Posiadająca wykształcenie średnie w zawodzie operator procesów technologicznych przemysłu spożywczego. PUP dostrzegł niedopasowanie kierunku wykształcenia do potrzeb rynku pracy a także dezaktualizację wiedzy i umiejętności nabytych podczas nauki w szkole. Staż dawał bezrobotnej możliwości zdobycia dodatkowych umiejętności, które w przyszłości pozwoliłyby odnaleźć się na rynku pracy. Poznanie nowych urządzeń biurowych, w nowych technologiach informatycznych (komputer), do których poprzez odbywany staż na stanowiskach biurowych (np. sekretarka) została przystosowana. Obecnie pracodawca (mikroprzedsiębiorca) poszukuje do pracy pracownika, który posiada wszechstronną wiedzę-wielostanowiskową (tzn. wykonuje obowiązki: sekretarki, kadrowej, archiwistki, księgowej). Natomiast odbywając staż w Wydziale Finansowo-Księgowym w pierwszym okresie stażu (stanowisko księgowa) nabyła podstawowe umiejętności i wiedzę z zakresu ustawy o rachunkowości i ustawy o finansach publicznych. Nabyła umiejętności z zakresu obsługi programu Płatnik oraz tworzenia arkuszy kalkulacyjnych w programie Ms Office, a także podstawowych umiejętności w zakresie kompletowania, sprawdzania, chronologii dokumentów księgowych w oparciu o dokumentację budżetową. Natomiast w drugim okresie odbywania stażu (stanowisko technik rachunkowości) pogłębiała wiedzę teoretyczną i praktyczną poszerzoną o Fundusz Pracy wykonując czynności w programie Syriusz. [...] ⁵⁹ podjęła pracę 24 lutego 2014 r. i do dnia dzisiejszego nie wróciła do rejestru bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 1500-1503)

NIK nie podziela stanowiska zawartego w powyższych wyjaśnieniach. Na wstępie należy zauważyć, że ustawa o promocji zatrudnienia nie przewiduje możliwości składania przez osobę bezrobotną wniosku o skierowanie na staż. W art. 53 ust. 4 tej ustawy wskazano bowiem, że staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą (organizatorem stażu). Z kolei w rozporządzeniu w sprawie staży (§ 1 ust. 1) wskazano, że organizator składa do starosty wnioski o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu, mogąc wskazać również imię i nazwisko bezrobotnego, którego przyjmuje na staż. Wniosek organizatora o zorganizowanie stażu dla konkretnego bezrobotnego nie jest jednak wiążący dla starosty (lub działającego z jego upoważnienia dyrektora PUP).

Program stażu (art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia) zawiera m.in. nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczy, zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego oraz rodzaj uzyskiwanych umiejętności. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że podstawowymi usługami rynku pracy jest pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe (art. 35 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia). Pośrednictwo pracy polega m.in. na udzielaniu pomocy bezrobotnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia (art. 36 ust. 1 ww. ustawy), czemu służy m.in. instytucja stażu. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że pośrednictwo pracy jest prowadzone zgodnie z zasadą równości (art. 36 ust. 4 pkt 2 cyt. wyżej ustawy), oznaczającej m.in. obowiązek udzielania pomocy wszystkim bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne,

⁵⁹ Wylączenie danych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie lub orientację seksualną.

Kierując bezrobotnego na staż starosta (lub działający z jego upoważnienia dyrektor PUP) powinien mieć na uwadze, czy odbywając staż osoba bezrobotna będzie w stanie nabyć umiejętności praktyczne do wykonywania przez nią pracy.

Tym samym uznać należy, że kilkukrotne kierowanie osoby bezrobotnej na staż u tego samego organizatora w sytuacji, gdy zakres zadań faktycznie wykonywanych przez stażystę (polegających np. na wysyłce korespondencji, przygotowywaniu projektów rozstrzygnięć, obsługa programów komputerowych) oraz rodzaj nabywanych umiejętności (np. obsługa urządzeń biurowych, znajomość procedury administracyjnej, znajomość rozwiązań komputerowych) gdy staże te odbywają się bezpośrednio po sobie (lub w niewielkich odstępach czasowych, gdy w okresie pomiędzy zakończeniem jednego stażu a rozpoczęciem drugiego stażysta pozostaje w rejestrze bezrobotnych), a organizatorem było Starostwo lub PUP wnioskujące jednocześnie o skierowanie na staż konkretnie wskazanego stażysty świadczyć może, iż staże takie nie służyły nabyciu umiejętności praktycznych a ewentualnie zaspokojeniu potrzeb organizatora stażu. Nie sposób bowiem uznać, że dla nabywania umiejętności związanych z pracami biurowymi wymagane jest odbycie stażu w wymiarze znacznie przekraczającym 12 miesięcy. Natomiast w sytuacji, gdy po odbyciu stażu stażysta nie jest w stanie znaleźć zatrudnienia, które związane jest z umiejętnościami praktycznymi nabytymi przez niego w trakcie stażu, to być może PUP powinien rozważyć możliwość skierowania takiej osoby na staż obejmujący nabycie innych umiejętności. Przy czym stwierdzić należy, że organizowanie stażu w jednostkach organizacyjnych Powiatu służy co do zasady nabyciu tożsamych, lub co najmniej podobnych, umiejętności praktycznych.

Ponadto NIK zwraca uwagę, iż wykaz stanowisk w urzędach pracy, starostwach oraz innych urzędach określony został w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁶⁰. Rozporządzenie to nie przewiduje większości stanowisk określonych w programach stażu, tj. specjalista ds. szkoleń, pracownik kancelaryjny, technik rachunkowości, doradca klienta, specjalista ds. ubezpieczeń zdrowotnych, analityk pracy, specjalista ds. rozwoju, pracownik administracyjny, technik prac biurowych, pracownik prac dorywczych, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, technik drogownictwa, technik transportu drogowego, specjalista ds. rachunkowości, specjalista ds. finansowych, technik geodeta oraz inspektor ds. budownictwa.

3.3. Metody monitorowania efektywności zatrudnieniowej wybranych form aktywizacji

Opis stanu faktycznego

3.3.1. PUP monitorował efektywność zatrudnieniową zastosowanych form aktywizacji m.in. poprzez analizę danych zawartych w systemie Syriusz oraz przedkładanych dokumentów przez osoby ponownie rejestrujące się w ewidencji, jak również na podstawie wyników kontroli prawidłowości wykorzystania przyznanych środków.

W zakresie sposobów zbierania informacji o efektach uczestniczenia osób bezrobotnych w wybranych formach aktywnych Naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy wyjaśniła, iż *informacje w tym zakresie są pozyskiwane na podstawie: analizy zdarzeń w systemie Syriusz; przedkładanych umów o pracę lub innych (umowa zlecenia, umowa o dzieło, podjęcie działalności gospodarczej); przedkładanych świadectw pracy lub wypowiedzeń umów o pracę; informacji i oświadczeń składanych pisemnie przez bezrobotnych lub pracodawców.*

⁶⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1050 ze zm.

W zakresie umów zawartych w sprawie udzielenia dotacji na podjęcie działalności gospodarczej w trakcie trwania umowy bezrobotny jest zobowiązany do: przedstawienia dokumentów potwierdzających fakt podjęcia działalności gospodarczej; rozliczenia wydatkowanych środków zgodnie z zawartą umową; informowania o zmianie miejsca prowadzenia działalności gosp. lub zaprzestaniu i zawieszeniu jej prowadzenia; udokumentowania faktu prowadzenia działalności przez 12 miesięcy. W zakresie umów zawartych w sprawie refundacji doposażenia stanowiska pracy pracodawcy są zobowiązani do: przedstawienia dokumentów potwierdzających wyposażenie stanowiska pracy; zgodnie z umową z PUP; przedłożenia umowy o pracę zatrudnionego bezrobotnego; informowania o zmianie miejsca prowadzenia działalności gosp. lub zaprzestaniu i zawieszeniu jej prowadzenia; informowania o rozwiązaniu stosunku pracy z zatrudnionym pracownikiem; składania kwartalnie dokumentów potwierdzających zatrudnianie osoby przez 24 m-ce. Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu prowadzi monitoring aktywizowanych osób w okresie 3 miesięcy od zakończenia udziału w danej formie (staże, roboty publiczne, prace interwencyjne) zgodnie z wymaganym okresem, w którym badana jest efektywność. W zakresie dotacji i refundacji miejsc pracy monitoring obejmuje cały okres realizacji umowy i ma na celu kontrolę wywiązania się z zobowiązań wynikających z umowy (prowadzenie działalności gospodarczej przez okres 12 m-cy lub utrzymanie utworzonego stanowiska pracy przez okres 24 m-cy. oraz rozliczenie wydatkowania przyznanych środków). Poza okresem 12/24 m-cy nie jest badane, czy bezrobotny nadal prowadzi działalność gospodarczą lub czy pracodawca nadal zatrudnia skierowanego bezrobotnego, gdyż nie jest to zadanie ustawowe. PUP nie ma dodatkowych etatów i dysponuje ograniczoną liczbą pracowników merytorycznych w Referacie Promocji Przedsiębiorczości aby prowadzić dodatkowe analizy, które nie wynikają z obowiązujących przepisów czy zaleceń. Jak wynika z informacji uzyskanych z Internetu, badania trwałości dotacji po okresie 12 m-cy były prowadzone jako osobne projekty własne np. przez WUP w Opolu lub przez PUP w Opolu w ramach zlecenia badania firmie CTC Polska.

(dowód: akta kontroli str. 934)

3.3.2. W wyniku przeprowadzonej w PUP kontroli nr P/07/102 Wykorzystanie środków publicznych na zadania w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w latach 2005-2007 (I półrocze), sformułowane wnioski nie dotyczyły obszaru objętego niniejszą kontrolą.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶¹, wnosi o:

1. Sporządzanie planów szkoleń na dany rok w szczególowości wymaganej przepisami rozporządzenia w sprawie standardów rynku pracy oraz

⁶¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

upowszechnianie ich na stronach internetowych PUP, w tym również na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie przypadków odbywania kilku staży przez osoby bezrobotne u tego samego organizatora na tym samym stanowisku.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 06 sierpnia 2014 r.

Kontroler
Jarosław Pałęga
specjalista kp

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
podpis